

SZERKESZTŐ Dr. Kainaseter Róbert
 Budapest
ELŐFIZETÉSI ARAK:
 Egész évre — 1150 Lel
 Félévre — 600
 Negyedévre — 620
 Egy hónapra — 110
KIAJÁNDÉKOLT TELEFON: 9-77
 Str. Baron L. Pop 10.
X. évfolyam • 186. szám
 1929 Augusztus 17 Szombat
 * 5689 év Ab 11 *

Ara 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Engros: Jacques Paucker
 Temesvár, Str. I. C. Bra-
 janu 8.
NORA-RADIO
 Detail:
Constructio
 Cluj,
 Piața Unirii (Főter)

Egy százalék

Öt százalékról hat százalékra emelkedett Newyorkban a bankkamatláb és ezzel oly magas, mint volt utoljára nyolc esztendővel ezelőtt, 1921-ben, amikor sem Európa sem Amerika még nem heverte ki a háborús megrázkodtatásokat. Egyetlen egy százalékkal emelkedett Newyorkban a bankkamatláb és ha ez nálunk történt volna, az ingadozásokhoz szokott piacok talán nem is reagáltak volna a pénznek ilyenmü drágulására, hiszen egészen más erőpróbákat is kibírtak a pénzügyek, de Amerikában még nem olyan edzetten az emberek, mint Középeurópában és pláne Romániában. Vihar söpört végig a newyorki tőzsdén és egyetlen egy óra alatt arfolyamokban oly óriási összegek usztak el, amelyek többet tesznek ki egy-egy kisebb európai állam egész vagyonánál.

Talán normális a pénzügynek az az érzékenysége, amelyet az Egyesült Államok tőzsdéi ma mutatnak, hiszen valamikor, réges-régen, jóformán világszenzáció számba ment, ha a komoly és meglontolt Osztrák-Magyar Bank egy fél százalékkal emelte a bankkamatlábat, mesterségesen megrágitotta a pénzt és mesterségesen megnövelte a váltóforgalmat, az egész kereskedelmi életet, mintegy jelezni akarván a közelgő gazdasági válságot, figyelmetni akarva a gazdasági élet egészségtelen kilengéseire.

Az infláció alatt a Német Birodalmi Bank a világtörténelemben talán először és egyetlen egyszer a bankkamatlábat 100 százaléknál magasabbra emelte és még mindig azokat juttatta könnyű spekulációs vagyonhoz, akik a Birodalmi Banktól kölcsönvett pénzzel a német pénz ellen játszottak.

És ha most, az igaz dollár házájában, már egy egyszázalékos bankkamatláb-emelés pánikot idéz elő, akkor ez részben a konszolidált viszonyok kifejezője, részben pedig szintén mint hajdan, a közelgő válság vészjelző jele. Talán most fordítva van és az amerikai bankkamatlábemelés az európai válság kiáltása, utórezgése, talán kiinduló pontja újabb válságnak, amely nem Európából jött Amerikába, hanem Amerikából már utban van Európa felé.

Anglia már megérezte a válsághullámokat és hétről-hétre veszít féltékenyen őrzött aranykészletéből, de a pénzügyek ellen védekezik, ameddig tud, nehogy a nehézségekkel küzdő angol kereskedelemnek és iparnak a pénz drágulásával újabb nehézségeket okozzon. Franciaországot már elsöpri a válsághullám, Németországot benne van a pénzügyi drágulásban és csak így látni igazában, hogy az amerikai bankkamatlábemelés nem előzte meg a válságot, nem indította meg, hanem csak meglevő állapotot szankcionált.

Az európai pénzügy mindenesetre idegesen figyel fel az amerikai bankkamatláb emelésre. Új jelentés szerint a Federal Reserve Bank a kamatlábemeléssel egyidejűleg összes fiókjainak rendelkezett adott európai váltók tömeges összevásárlására. Az amerikai finanszírozók új hódító utra készül Európába és erre a hódító hadjáratra előre is ellátja magát a szükséges municióval.

A Federal Reserve Bank megtölti trezorait európai váltókkal, amelyeknek segítségével könnyen vezetheti le az offenzívát az európai pénzügyek ellen. Ma sem titok, hogy fél-Európa Amerika zsebében van már, mi fog történni

azonban akkor, ha a telhetetlen amerikai pénzeszsák Európa másik felét is zsebre fogja akarni vágni? Soha jobb alkalom nem volt az amerikai gazdasági offenzívára, mint éppen most. Az európai pénzügyet könnyű é-

zékeny pontján találni. Most látszik, hogy nem Schöngenstein romantikus elképzeléseiből, hanem könyörtelen realitások szükségességéből született meg az egységes európai valuta koncepciója. Csak ne legyen késő.

Maniu—Mihalache—Sterea

A kormánypárt három vezére harmóniában dolgozik együtt, de személyes hivatásuk a kulisszák mögött küzdenek a párt irányításának hegemoniájáért. A párt fiataljai kampányt indítottak Junian igazságügyminiszter ellen. Siralomvölgye a belügyminiszteri folyosókon

(Bucaresti-Bukarest, aug. 16. Az Uj Kelet tudósítójától). A kánikula és a nyári szünidő foszlós meleg, izdadságos párafüggönyei mögött vígan rottyog a politikai élet bosszorkönyvnyhája. Az itthon maradtak munkában vannak. És ezeknek az itthonmaradottnak legnagyobb része az elégedetlenkedők közül kerül ki, akik öszire új irányt és új lendület akarnak ráparancsolni nemcsak a kormányra, hanem az egész nemzeti parasztpártra.

három pártvezér körül csoportosulnak, akik három különböző és egymástól meglehetősen divergáló irányzatot képviselnek a párton belül. A három pártvezér pedig: Maniu, Mihalache és Sterea. Három különböző temperamentum, három különböző befogású ember, akik között az elvi differenciák surlódása egyre élesebb, egyre nyilvánvalóbb lesz. Mihalache pártprogramja és Maniu polgári politikai irányításai még elférnének egymás mellett, ha nem játszanának közre személyi kérdések és főleg regionalista szempontok.

— Szegény családom, ha tudná, hogy most döntenek a sorsom felett!...

Hogy egy részük minden bizonnyal áldozatul esik, bizonyos, annak ellenére, hogy az egész főváros tele van képviselőkkel, akik nyári szünidőket feloldozva, intervjuálnak az érdeklőkben. A tisztviselők inkadrálásával egyidejűleg a városokban és falvakban megkezdtek működésüket azok a bizottságok, melyek a közigazgatási törvény alkalmazását készítik elő.

Végül pedig: a párt gazdasági konszolidációja

Talán a fentieknél is nagyobb jelentőséggel bír, legalább is a nemzeti parasztpártra nézve, az az akció, mely a nemzeti parasztpárt gazdasági konszolidációjára irányul. A párt pénzügyi egységére alapítják a bankokat, a bankok pedig vállalatokat finanszíroznak. Magától értetődő dolog, hogy ezek a bankok és vállalatok mind megfelelő konszolidációban fognak részülni, tehát kezdetét veszi a parasztpárton belül is a protekcionális gazdasági politika. És ez talán annyiban nem is lesz kárára az országnak, hogy egy reményesség van arra, hogy az ország felszabadul végre a liberálisok szélsőségesen önző gazdasági nyomása alól.

... Mialatt így zajlik a politikai élet, — túl a főváros határain a moreni szonda vérszesen dübörög, a rablóbandák ijeszten szaporodnak és hol itt, hol ott lezuhan egy „Spad” jelzésű repülőgép. Az adófelbecsüléseket minden indokolás nélkül visszautasítják. Lunényban huszonnégy friss sirhantra hullanak az árvák könnyei...

A kormány pedig biztosan vértében készül az őszi politikai szezonra. Közben azonban a Viitorul sem feledkezik meg alantas intenciókkal teli frázisait hangoztatni, mely már ezredszor visszhangozza a refrént: „A kormányt távoznia kell. Kevésbé veszélyes, ha a nemzeti parasztpárt ellenzéken paktál össze a kommunistákkal, mintha a kormányon teszi ezt”.

Igy néz ki nyáron, Bukarestben, 1929-ben az, amit mindközönségesen politikának neveznek. **Hátszeji Ernő.**

Akik a kormány átszervezésének áldozataul esnek

A párt legifjabb tagjai, tehát már helyzetükön fogva is legelégedetlenebb elemek, főleg Junian igazságügyminiszteré ellen folytatnak ekkeseredett kampányt. Junian ezt a gyűlöletet a legutóbbi bírói kinevezésekkel érte el, amikor is csupa regáti bírákat nevezett ki erdélyi pozíciókba. A párt ifjai Voicu Nedescu szeretnék igazságügyminiszterként látni. Junian azonban nem hajlandó az akkur, mert érzi, hogy ő a párt egyik legképzettebb agyvelője.

daltatása ellen; bizik abban, hogy majd ezt az ügyet is elintézi patrónusa: Sterea.

A volt vidéki basák a miniszteriumok folyosóin lesik sorsuk eldőlését

Ma már valószínűnek látszik, hogy a kormány nagy törvénygyártó sietségének főleg pártpolitikai céljai voltak. Ezekkel a törvényekkel akarta bebiztosítani magát félre. Igaz, hogy ez nem valami puritán cselekedet a puritán nemzeti parasztpárttól, de vigasztalhat bennünket az a körülmény, hogy a közigazgatási szervezetben felgyülemlett salak eltávolítása körül sem nyilvánul meg a kormány könyörtelensége a legkorrektebb módon. A közigazgatási törvény és a rendőrség átszervezéséről szóló törvény alapján végbemenő nagykarítás, illetőleg az inkadrálások körül teljes gőzzel megindultak az *intervenciók*. A belügyminiszterium folyosói tömve vannak komiszárokkal, detektívekkel, jegyzőkkel, szolgabírákkal, akiknek sorsa fölött most döntenek a hivatalos szobákban.

A kormány átszervezésének a problémája is kísért annak ellenére, hogy Maniu nehezen szánja el magát a bibliai Ábrahám szerepére, aki kész volt feláldozni fiát. Izsákot. Mégis valószínű, hogy Vlad Aurél nem tér vissza szabadságáról, az is valószínű, hogy a lupényi események konzekvenciájaképpen Raducanu is bucsút mondhat a munkaügyi miniszteriumnak. Dan Sever azonban marad, akinek Moldovan Juliu lesz a segítő társa. Dan Sever és Juliu Moldovan tevékenységétől azonban — mint hírtik — a kisebbségek nem sok jót remélhetnek.

Sterea nem hagyja magát

Az átszervezés egyik legsúlyosabb problémája Beszarabia miniszterének, Pan Halippának feláldozása. Sterea, aki komoly súlyt képvisel a pártnak, nem igen hagyja magát — Pan Halipa menesztésén keresztül skatba tenni. Pan Halipa ugyanis Stereinek egyik leghűbb vallása, bár a kormányban nem sok vizet zavar, mégis ő képviselte a beszarabiai demokraták intranzigens és radikális demokratikus elveit Pan Halipa természetesen a maga személyében nem emelhet szót a kormányból való kieb-

Hirdessen az Uj Keletben

Gróf Bánffy Miklós a Szinpártoló Egyesület elnöke nyilatkozik az Uj Keletnek

a Szinpártoló Egyesület célkitűzéseiről és a közönségnek a színházzal szembeni kötelességeiről

(Cluj — Kolozsvár, aug. 6. Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári Magyar Színház, amely az erdélyi kisebbségi kultúrát egyik igen jelentős faktora, ez évben fokozta mértékben érzi a kisebbségi sors nehézségeit. A színháznak akar segítségére sietni a nemrégiben meg alakult kolozsvári szinpártoló egyesület, amely azzal a céllal alakult meg, hogy a színház és a közönség közötti kapcsolatokat kimélyítse.

Az Uj Kelet munkatársa ma felkereste gróf Bánffy Miklóst, a Szinpártoló Egyesület elnökét, akit megkért arra, hogy az Uj Kelet olvasóit tájékoztassa, miként képzei el az egyesület a színház válságát megoldani, mennyiben számít e célkitűzésben a közönség közreműködésére és mit várhat a közönség a Szinpártoló Egyesület működésétől.

Bánffy Miklós gróf munkatársunk kérdésére az alábbi nyilatkozatot tette.

Miben látja a kolozsvári magyar színház válságát?

— Abban, hogy az utóbbi években a közönség nem látogatta eléggé a kolozsvári színházat, ami valószínűleg a közönség anyagi viszonyai leromlásának volt a következménye. Az érdeklődés hiánya miatt nem lehetett eléggé szem előtt tartani a tisztán művészi célokat. Emiatt és a magas adó miatt a színház állandóan anyagi nehézségekkel küzdött s kénytelen volt a vándorlási életformát felvenni, amely természetesen minden tekintetben csak káros volt. A társulat fele állandóan távol volt, emiatt a színház műsora nem lehetett elég változatos. A vándorlás minden lelkeségük mellett is a színészek művészi munkáját is károsan befolyásolta. Ezek a bajok azonban most már megszűnnek, mert a kolozsvári színházban a jövő évben már ismét állandó társulat fog játszani.

Milyen mértékben hárulnak feladatok a válság megoldásában a színházra és a közönségre?

— A kolozsvári közönség lelkes, buzgó, de ne felejtse el, hogy erkölcsi kötelessége legalább egy állandó színházat fenntartani. A színház látogatását nemcsak szórakozásnak, hanem kötelességnek is tekintse, mert ettől függ a színház léte, amelynek pedig óriási kulturális feladatai és jelentősége van.

— A színház helyzetkedjk még erősebben erkölcsi alapra. Meg kell találnia a módját annak, hogy vonzó és mégis kulturális hivatást betöltő legyen.

A Szinpártoló Egyesület milyen mérvben fog befolyást gyakorolni a színház irányítására?

— Támogatja Janovics Jenő igazgató urat nehéz munkájában és mindenben segítségére lesz, amellyel a kolozsvári színházat vissza akarja vezetni régi színvonalához és presztízséhez. A szinpártoló Egyesület feladata lesz a közönség kívánságait tolmácsolni a színház igazgatóságának.

Hogyan képzei el Excellenciád, hogy a színház eleget tehessen a speciális erdélyi kisebbségi kultúránk szükségletnek és egyszerűségeit az európai drámaírás új hajtásait is elkövet-

tithesse az erdélyi közönség számára?
— Előadásokat kellene rendeznie a színháznak úgy a magyar, mint az idegen klasszikusok darabjaiból. A kamaraelőadások módját is meg kell találni s ezeknek keretében bemutatnia úgy a modern drámai kísérleteket, mint az erdélyi írók műveit.

Van-e arra lehetőség, hogy a színház tisztára anyagi okokból ne legyen kénytelen kulturális célkitűzéseit feladni és selejtes kasszadarabokkal biztosítani egzisztenciáját?

— Föltétlenül erre kell törekedni, mert ellenkezője a kulturális cél feladása volna. A Szinpártoló Egyesület és a

színház igazgatósága megtesz mindent ennek érdekében s a közönség bizonyosan támogatni fogja őket ebben a törekvésükben.

Tudomásunk szerint Excellenciád is rendezni akar néhány darabot. Melyek azok?

— Tényleg fölmerült az a terv, hogy néhány darab rendezését elvállaljam. Egyelőre nem tudom megmondani, melyek lesznek ezek a darabok, ha majd a színház igazgatósága összeállítja a jövő év művészi programját, akkor tudom megmondani, hogy milyen darabok rendezését vállalom.

A berlini reklámkongresszus a reklám legnagyobb reklámja

Politikusok és közgazdászok hirdetik a reklám nélkülözhetetlenségét

Berlin, augusztus 16. — A reklámnak is kell reklám, ahogy szabónak ruha, szusternnek cipő.

Olyan ez, mint mikor a költő maga írja le magáról, hogy tehetséges. Öndicséret, vagy szebben: apostolkodás. De ezt nem lehet elkerülni, ez életérdek. A reklám magára van utalva, selfmademan, ahogy Amerikában mondják. Önmagának is reklámot kell csinálni.

Berlinben most volt a reklámkongresszus. S természetesen, hogy a reklám nem hiányzott. Furcsa is lett volna, reklámkongresszus reklám nélkül. A város létszággal uszott a reklámokban, színes és színtelen falragaszok és hirdetések áradata volt, orgya egész Berlin. S a reklám mesterei sippal-dobbal dicsérték a reklámot: önmaguknak.

A kongresszust a németek nagy tisztelettel köszöntötték. Maga Stresemann volt az első, aki üdvözölte a reklám-ipar művészeit. Azt mondotta: a reklám a világ jólétének a kulcsa. S ebben a kijelentésben nem is teng túl az udvariaskodás. A reklámot lassan mindenütt elismerik nagyhatalomnak, sőt akadnak komoly közgazdászok, akik a mai gazdaság legjelentősebb faktorának tartják. S ha ebben van is némi túlzás, kétségtelen, hogy a reklám fontos szerepet játszik nemcsak az iparban és kereskedelemben, de másutt is. Ezt különben a kongresszus nem is mulasztotta el lezögezni és a reklám-mesterek sem mulasztották el elmondani. Egész sor nyilatkozatot adtak a reklámról, mint a modern élet nélkülözhetetlen eszközéről, szükségletéről, amire épügy rá kell szokni az embereknek, mint annak idején a szappanra. De nem álltak meg az öndicséretnél, másokat is szóra bírtak, köztük híres politikusokat, írókat, gyárosokat, bankárokat, színészeket. A politikusok közül Stauning dán miniszterelnök mint lelkes reklám-barát nyilatkozott.

— A reklám — mondta — szükség-szerűség, akár a pénz. Enélkül ma már élni sem tudna az emberiség. A legnagyobb érdeme, hogy élni tanít.

Novák, a csehország kereskedelmi miniszter is hasonlóképen nyilatkozott. A reklám szerinte, mint piacszerző végez nagy szolgálatokat, mint ügynök, aki nem kér minden elsőjén fizetést. Herriot külpolitikával hozta össze és azt mond-

ta, hogy az európai egyesült államok reklám nélkül nem születethet meg. — Sajnos reklámmal sem. — Berthaut, a másik francia is sokat remél tőle.

— Az egyéni érdekek határozzák meg mindenki cselekedeteit. Ez áll a népekre is. A közös érdek közös cselekedetet diktál. S a reklám általános emberi érdeket szolgál. Az általános emberi érdek pedig a békét jelenti.

Ezt az optimista véleményt nem minden politikus osztja. S azt sem ismeri el mindenki, hogy a reklám mindenekelőtt való, nélkülözhetetlen az iparban és a kereskedelemben. Szokolnikov, a szovjet petroleumszindikátus elnöke például ezeket mondta:

— A szovjetrendszer, a tervszerű szocialista gazdálkodás a reklám teljes kiküszöböléséhez vezet. A reklám ugyanis nem más, mint az egymással versenyző gyárosok, termelők, piacszerző, fogyasztószerszö eszközke. Ahol verseny nincs, ott reklám sincs.

A reklám kulturumunka. Ezt még Sokolnikov is elismerte. A kultura érdekében nagy szolgálatokat tett és tehet. S az irodalom sem nélkülözheti. Döblin, a jőnévű német kritikus szerint:

— A reklám a leghatalmasabb agitátora az irodalomnak. S maga is irodalom.

Karl Vetter ódát szentelt neki.

— Mindazt az ellenszenvet, amit a reklámmal szemben éreznek, el lehet tüntetni azzal, hogy a reklám nem tud hazudni. A reklám, a jó reklám igazságra kényes. Nincs igazuk a puritánoknak, hogy a reklám félrevezet. Ellenkezőleg: segíti a jót, az értékeset és elpusztítja azt, ami hazug, értelmetlen.

Abban az egész reklámkongresszus megegyezett, hogy a legjobb reklám a hirdetés. Az amerikaiak ezt számokkal, statisztikákkal igazolták. S ez nem is olyan csodálatos. Az újságolvasók száma nagyon közel jár a százmillióhoz. S egy újságnak, például a newyorki bulvárlapnak három millió a napi példányszáma. Aki ebben hirdet, az több, mint három millió emberhez, három millió családhoz szól egyszerre. Ebből a három millióból a legrosszabb számítás szerint legalább öt százalék megjegyzi a hirdető nevét: megjegyzi és alkalomán betéved hozzá.

— Az a baj azonban — mondta a kongresszuson az egyik amerikai — hogy ezt a számítását még Amerikában sem csinálta meg magának mindenki. Még ott is vannak, akik nem ismerték föl a reklám, a hirdetés fontosságát.

S még valami, amiért panaszokadtak. A reklámhoz is kell ízlés, az is művészet. Abony valamikor freskókon hirdették Velence kereskedőinek dicsőségét, ma ezt a reklám végzi. De művészek nélkül, Leonardo Da Vincik nélkül. Egyes nyugati országokban már vigyáznak arra, hogy a reklámból ne maradjon ki a pik-

tor. S van is nagyszerű reklámművésztük.

— A reklám is kulturmérő — mondta a svéd delegátus. — Abból, ahogy hirdet valaki, meg lehet állapítani egyéniségét, kultúrúvját. S ugyanez áll a nemzetek-re is. Minél alacsonyabb fokán állnak a fejlődésnek, annál sutább és primitívebb a reklám nyelve.

A karrieres egész sorát hozták föl például arra, hogy a reklám milyen nélkülözhetetlen. Nem egy mamutvagyon teremtett. S nem egy nagyság köszönhet neki sokat. Barnum, a híres cirkuszrektor a reklám tette naggyá. Ő volt az első a cirkuszbrancsban, aki felismerte a reklám fontosságát. S ott van Ford, az autókirály. A Ford-kocsiból a reklám csinált világmárkát.

Az egyetlen ország, ahol a reklám valóban nagyhatalom: Amerika. Ott reklám nélkül élni lehetetlen. S egy jó reklámért minden pénzt megfizetnek.

Nem kitalált anekdóta az a történet, amelyet a kongresszussal kapcsolatban föllevenítettek a lapok. Amerikában egyszer kivégeztek egy rablógyilkost. A kivégzésnél több ezer kíváncsi asszisztált. Amikor a delikvens kivégezték, az ügyész megkérdezte, hogy mi az utolsó kívánsága.

— Néhány szót engedjen szólni a közönséghez.

— Rendben van.

S a delikvens a tömeg felé fordulva harsány hangon kiáltotta:

— Jegyezzétek meg, hogy a Williamson-csokoládé a legjobb.

Ez volt az utolsó szava. S ezért ötezer dollárt kapott a családja Williamstól.

Egyetlen magyarnyelvű Róser szakácskönyv
Írta: Ganz Ábrahámné.
Ára 200 lej (és portó).
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Ebédlőberendezés, altdéutsch, komplett, minden elfogadható áron, sürgősen előadó. Megtekinthető „Arta” regisztrált-ben Cluj, Str. Avram Iancu (Petőfi-ucca) 3.

Zsidó ifjusági könyvek:
Oszkár bácsi zsidó meséi — 30 lej
Sas Irén: Kol-midre — — — 30 „
Bar-Kochba (Eibeszelések, versek, szindarabok gyűjteménye) — — — 60 „
Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában. (A pénz előzetes beklrdése esetén portómentes szállítás.)

Schwartz Menyhértné zsidó leánynevelő intézete (internátusa) Oradea, Strada Braşianu (Szaniszló-ucca) 13. sz.
Szilágyi Adolf tanár zsidó fluinternátusa Oradea, Str. Delavrancea (Ritók Zs.-ucca) 17. sz.
Felvétetnek bennlakó és bejáró növendékek
Komoly érdeklődőknek prospektust küldenek.

Amerikai mintára férfiföltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Ezinknél, Cluj.

szombat, Miklós (Bucurest Kelet tudósítójától) szenátus és szak elején szervezés megszavazta de különös állandó társasavazása Mióta a — állítják talmas hat közbiztonsá péld. Az kret ténye koztak a g bandája a kelyföld fi kovinában, tája körül szerint ugy a reorganiz tetetlen szemben. Le A kormá számában hogy válas madásokra ben látott jain a libe szójára cir biakban kó lokkal, stat ja azt, hog Rablóvilág kor a libe hiszen szá hogy akko aránylag a működött a zett rablób A liberá az ölenzék írja a Drej nak kovác az alapon, ség működö ja, kénytele zetek meg Veszedelme makat az a kampán va, nem a intézmény smindenkor sajtó, élen mokhoz fog sokkal erő nek, mint a költőja. Sz vi Határoz Dreptatea, rasztpárt v ságok tudol lóbandák s esökkenést vetett bünté utkező vá képet nyujt 1920-ban dást követte 3005, 1923 1925-ben 2 2249, 1928- tényl és ra Ezen sta mentárképe ható, hogy ség az uj vezve, a b jelentős szá

A „Dreptatea“ és a „Viitorul“ hajbakaptak a rablóbandák miatt

Mikor volt nagyobb betyárvilág, a liberális vagy a nemzetiparasztpárti kormány alatt?

A kormány hivatalos lapja felháborodva tiltakozik a reorganizált csendőrség rágalmozása ellen és statisztikával bizonyítja, hogy a liberális éra alatti 75 rablóbandával szemben ma „csak“ hat banda garázdálkodik

(Bucuresti-Bukarest, aug. 16. Az Új Kelet tudósítójától). Amint ismeretes, a szenátus és a parlament az elmúlt őszi elején megszavazta a csendőrség reorganizálásáról szóló törvényt. A törvény megszavazása óta a kormányt ellenzéki, de különösen a liberális sajtó részéről állandó támadások érik a törvény megszavazása és életbeléptetése miatt.

Mióta a csendőrséget reorganizálták, — állítják ezek a lapok — egy olyan hatalmas hanyatlás konstatalható Románia közbiztonságában, amire még nem volt példa. Az ellenzéki lapok vádjaikat konkrét tényekkel támasztották alá. Hivatkoztak a gyergyói banditákra, akiknek a bandájai állandó rettegésben tartja a szélsőoldali furdóhelyeinek közönségét, Bukovinában, Óromániában és a Duna deltája körül az ellenzéki lapok híradása szerint ugyanilyen rablóvilág uralkodik, a reorganizált csendőrség pedig teljesen tehetetlen ezekkel a garázdálkodásokkal szemben.

Legyen vége a vádaskodásnak

A kormány hivatalos lapja tegnapi számában végül szükségét érzi annak, hogy válaszoljon ezekre a sorozatos támadásokra. Szokatlanul ócska hangnemből látott napvilágot a Dreptatea hasábjain a liberális Viitorul egyenes adreiszójára címzett cikk, amelyet az alábbiakban közlünk s amely konkrét adatokkal, statisztikai kimutatással bizonyítja azt, hogy a Viitorulnak nincs igaza. **Rablóvilág akkor volt Romániában, amikor a liberálisok voltak uralkon.** Mert hiszen számszerű adatok bizonyítják, hogy akkor történtek az országban aránylag a legtöbb rablások és akkor működött az országban a legtöbb szervezett rablóbanda.

A liberális hivatalos lap s általában az ellenzéki lapok azon kísérleteit, — írja a Dreptatea, — amelyek vádat akarnak kövérsélni a kormány ellen, azon az alapon, hogy a reorganizált csendőrség működése a teljes csőd képet mutatja, kénytelenek vagyunk a tényleges helyzetnek meg nem felelőnek deklarálni. Veszedelemnek tartjuk ezeket a rágalmakat az országra nevezve is, mert ezzel a kampánnyal, akarva, vagy nem akarva, nem a kormányt, hanem egy állami intézményt diszkreditálnak. Hogy egyszer mindenkorra véget vessünk a liberális sajtó éjén a Viitorul támadásainak, számukhoz fogunk folyamodni, mert ezek sokkal erőteljesebb bizonyítékai a tényeknek, mint az ellenzéki sajtó üres frazeológiája.

Számok az elmúlt évek rablóvilágából

Határozottan állítjuk, — mondja a Dreptatea, — hogy mióta a nemzeti pártzárpart van kormányon, azóta a hatóságok tudomására jutott bűntények s rablóbandák száma egy igen számottevő esekkenést mutat. A múltakban az elkövetett bűntények és rablások száma a következő változatos, egyben tanulságos képet nyújtják:

1920-ban 3070 bűntényt és rablótámadást követtek el. 1921-ben 4963, 1922-ben 3695, 1923-ban 3663, 1924-ben 2829, 1925-ben 2707, 1926-ban 2581, 1927-ben 2249, 1928-ban 2746, 1929-ben 1035 bűntényt és rablótámadást követtek el.

Ezen statisztikából, — fűzi hozzá kommentárként a Dreptatea, — megállapítható, hogy 1929-ben, amióta a csendőrség az új törvény szerint van megszervezve, a bűntények és rablások száma jelentős százalékkal csökkent.

5 év — 73 rablóbanda

Hogy a Dreptatea még nagyobb súlyt adjon a liberálisoknak szánt válaszában, 1925-ig visszamenőleg leközi az összes rablóbandák és bandavezérek neveit.

1925-ben 19 rablóbanda működött az országban: Nevezetesen: Ciula—Petre—Ciornei—Tomescu. Munteanu—Purcáreanu. Gábor—Aghei—Aghimov—Vasili Simion alias Coseva—Samoil—Martin. Bendarenci—Moise. Ticu—Duminică, Stoian, Florea—Matei, Popescu—Martin, Antipov—Zsaián, Traian—T. Zarov. Ivan Ivascu—Petcu.

1926-ban a következő tizenegy banda működött: Martin—Tudose—Niculee, Staicu—Cofel—Ilie Danef—Enciu—Petrov—Macarov—Vladimir Popov—Dociu

Mihalov—Onescu—Danile—Negrescu — Paunescu—Mitrofan—Tudose.

1927-ben szintén 14 rablóbanda működött az alábbi vezérek vezetése mellett: Vasile Cocos, Profir—Nica—Cuzea — Mihaleff—Broza—Agafitici—Costica Coca, Carp—Izidor és Belbiu Antal—Joniescu, Tomescu, Terente, Drancea.

1928-ban már 20 rablóbanda működött. És pedig: Hăbuc. Bălan, Rade Muzicescu, Colban, Lucan, Jancu Verban, Ivan—Ilie Minef, Mardare—Opat—Hangu—Rău és Otel—Muresanu—Răileanu — Dinicea—Cusărieanu—Petroiu—Visan—Jancu Gheorghe és Cocos.

Csak két rablóbanda maradt

1929-ben, tehát abban az évben, ami

kor a reorganizálásról szóló törvény életbelépett, összesen hat rablóbanda van működésben. Ezek közül azonban már a legtöbbje ártalmatlanná van téve. Tănase Butucot agyonlőtték, Nicolai Sisut, Doboreanut elfogták, a csikmegeyi hírhedt vált Suciut agyonlőtték, Ameritu bandáját elfogták, Chirică bandáját pedig üldözik.

Az 1928. év örökségeként még mindig működnek: Cocos, Luca és Chirică rablóbandák, amelyek azonban ma már körül vannak véve, körülöttük a csendőrséggyűrű mindinkább szűkül és rövidesen ezek is ártalmatlanná lesznek téve.

Ezen mindennél beszédesebb számok láttára úgy hisszük, — mondja a Dreptatea, — levonhatjuk a konzekvenciát a liberális párti sajtó legteljesebb rosszhiszeműségéről, a csendőrség, abban a formájában, ahogy ma működik, hivatása magaslatán áll ha a belügyminiszter elégedetlen volna, bizonyára megtenné a szükséges intézkedéseket. Ugy a tisztikar mint a csendőrség legteljesebb tiszteletreméltó aktivitást fejt ki és ennek talán legjobb bizonyítéka, hogy míg 1928-ban összesen 31 ember lett kitüntetve hivatásának százszázalékos teljesítése miatt, addig 1929-ben 42 csendőrt tüntettek ki. Reméljük, hogy ezek a számok, — írja a kormány hivatalosa, — véget fognak vetni végre annak a kampánynak, amelyet a liberális sajtó a csendőrség ellen folytat.

A Cionista Világszervezet új Végrehajtó Bizottságának tagjai

Évi 750.000 font lesz a Jewish Agency költségvetése

Zürich, aug. 16. A Jewish Agency mai ülésén elhatározták, hogy egyelőre az Agency nem állítja fel saját költségvetését, hanem átvállalja a cionista világszervezet költségét évi 750 ezer font sterlinggel. Ebben az évben meg fogják vizsgálni mindazokat a föltételeket, amelyek alapján a következő költségvetést össze lehet majd állítani.

Wassermann (Berlin) annak a reményének adott kifejezést, hogy ennél az összegnél jóval nagyobb pénzeket lehet majd előteremteni, úgy, hogy lehetővé válik újabb kolóniáknak a megnyitása Palesztinában.

A balkáni zsidók nevében dr. Alkabay, Jugoszlávia szejfard főrabbija, köszöntötte a Jewish Agencyt, Fischer budapesti főrabbi javasolta, hogy intézzenek felhívást az összes zsidó közösségekhez és kérjék fel őket a mozgalomhoz való csatlakozásra.

Tegnapi számunkban már jelentettük, hogy a Cionista Világszervezet új Executívája az ugynevezett nagy koalíció alapján alakult meg. Az új végrehajtó bizottság elnöke: Nahum Szokolov, tagjai Lazarus Barth, rabbi Meier Berlin, prof. Sejig Brodetsky, iug Sal. Kaplansky, F. Kish ezredes, Louis Lipsky, Feliz Rosenbluth dr. Artur Ruppín, Harry Sacher, Josef Sprinzak, miss Henriette Szold.

Az oroszok ismét betörték kínai területre de Kina máris újabb közvetlen tárgyalásokra határozta el magát

A kínaiak visszaverték az orosz támadást

London, augusztus 16. — Sanghából érkező jelentések szerint a Mandzsuriaiban folytatott orosz-kínai tárgyalások megszakítása óta a feszültség nem enyhült Oroszország és Kína között.

A helyzet kritikussá váltát bizonyítja az a jelentés, amely szerint a hadi és forradalmi tanács elhatározta, hogy a távolkelet számára külön hadsereget létesít. Ennek a hadseregnek a parancsnokává Blücher tábornokot nevezték ki.

Washingtoni jelentés szerint amerikai politikai körökben rendkívül kínos feltűnést keltettek azok a moszkvai leleplezések, amelyek szerint Stimson amerikai államtitkár a hat nagyhatalomnak intervencióját készíti elő az orosz-kínai konfliktusban. Az amerikai kormány hivatalos állásfoglalása az orosz állításokkal szemben valószínűleg csak Stimson visszatérése után következhetik be, akinek szabadsága augusztus 19-ikén jár le. Közben az állami kormányzás enyhíteni akarja a helyzetet. Olyan nyilatkozatok jelennek meg, hogy a moszkvai kormány valószínűleg félreértésnek esett áldozatul, vagy pedig azok a jelentések, amelyek Moszkvában jutottak, nem voltak teljesek és nem fedik teljesen a tényeket. Egyidejűleg azonban elismerik, hogy Stimson nem kötelező formában Anglia, Franciaország, Itália, Japán és Németország képviselőivel tárgyalt arról, vajjon nem lenne-e megfelelő egy nemzetközi bizottságnak kiküldése az orosz-kínai konfliktus megszüntetése érdekében. Ezek a tárgyalások azonban csupán olyan stádiumban vannak, amelyet legfeljebb tárgyalási alappal lehet tekinteni. Semmi szín alatt nincs olyan szándéka az amerikai kormánynak, hogy Oroszországhoz, vagy Kínához forduljon ajánlattal. A moszkvai sajtó izgalma különben is megnehezíti az egyetértésre irányuló törekvéseket.

London, aug. 16. Az Associated tudósítója jelenti, hogy a kirini kormányzó jelentést tett a mandzsuriai főkörmányzóknak arról, hogy a mandzsuriai határ mentén az oroszok újabb harci tevékenységbe fogtak. A támadást a Dzangari folyóról ágyunaszád lögyakorlata vezette be, majd a naszárd orosz matrózokat tett partra kínai területre.

London, aug. 16. Az Indopacific iroda jelentése szerint az orosz-kínai konfliktusban közelebről újabb közvetlen tárgyalások és megegyezés várható, mert Kína beavatott forrásból származó hírek szerint engedékenységre határozta el magát.

A Times tudósítója azt táviratozza, hogy a mandzsuriai főkörmányzó hatvan ezer főnyi csapatot rendelt megerősítésnek a határvonal azon pontjaira, ahol a határcincidensek történtek. A kínai csapatok a Dzangari folyó mellékén ellentámadásba mentek át és sikerült az orosz tengerészeket a folyó orosz partjára visszaszorítaniok. A harcban hat orosz és két kínai esett el.

Blatt harisnya és kötött áruházában az elárusítás tovább tart.

Blatt, Főtér 13.

Magyar Színház

Mozi-matiné 15 és 10 leies helyárakkal Vasárnap d. e. 11 órakor:

- I. **Pinty és Ponty mint építési vállalkozó.**
- II. **Pinty és Ponty a fogorvosnál.**
- III. **Charly a fényképésznél**
- IV. **Móric és a kalózkod.**

augusztus 17.
megtesz mindent
biztonság bizonyo
ket ebben a tö.
Excellenciád is
darabot. Me.
az a terv, hogy
ét elvállaljam,
megmondani, me
rabok, ha majd a
széleltitja a jövő
it, akkor tudom
en darabok res
klám
tenségét
reklámművésze
mérő — mondta
ól, ahogy hirdet
ani egyéniségét,
ál a nemzetek
fokán állanak a
és primitívebb
át hozták föl
lám milyen nél
mamutvagyon
egység köszönhet
nires cirkuszdr
eggyá. Ő volt az
aki felismerte
tt van Ford, az
ból a reklám
ol a reklám va
rika Ott rek
S egy jó rek
gfigizetnek.
az a történet,
l kapcsolatban
merikában egy
gyilkost. A ki
si asszisztált,
ették, az ügyész
utolsó kíván
en szólni a kö
felé forjult
ogy a William
S ezért ötezer
Williamstól.
arnyelvű
cskönyv
hámne.
portó).
vesztályában.
ltddeutsch, kom
áron, sürgösen
regisgázle
(Petőfi-ucca) 3.
önyvek:
ei — 30 lej
— 30 .
ver
újite
— 60 .
nyosztályá
s beklidése
szállítás.)
Cluj.

Az optimisták hisznek a végleges sikerben, a pesszimisták letettek minden reményről a hágai konferencián

Ujabb eredmények Anglia javára. Az angolok feltétlenül megkezdik a rajnai terület kiürítését

Hága, aug. 16. A belga, francia, japán és olasz hitelezői államok delegátusai ma folytatták külön értekezletüket, amelyen azt a határozatot hozták, hogy a német nem védett annuitásokból Anglia igényeinek kielégítésére felajánlanak évente harminckétfélmillió arany márkát. A négy hitelezői állam delegátusainak egyhangú véleménye szerint ezzel az ajánlattal megtörtént Angliával szemben a régi részesedési kulshoz való visszatérés s így az angol delegáció az ajánlat megtevése után már nem lehet a Jounge-tervezet elfogadásának ellenzője. A jogszabítottság mai ülésén a felszabaduló rajnai terület feletti ellenőrzés kérdését tárgyalták.

Az angol delegáció köréből ma újra hangzottak, hogy Anglia abban az esetben is megkezdik a rajnai terület kiürítését, ha a konferencia a Jounge-tervezet tekintetében nem tud kedvező határozatra jutni.

Beavatott helyen a sajtót úgy informálták, hogy Briand szombaton precíz-vozza Franciaország álláspontját a rajnai kiürítés kérdésében és ez alkalommal bejelenti azt is, hogy a franciák mikor és milyen sorrendben hajlandók a kiürítést végrehajtani.

A Saar-kérdésben az átnyújtott német emlékirat alapján ma a francia és német delegációk szakértői megbeszéléseket folytattak.

Snowden és Briand ultimátuma
Hága, aug. 16. A delegátusok a tegnapi magánmegbeszélések anyagát és eredményeit a legnagyobb diszkrécióval kezelik. Ezért a sajtóba a legellenőrizhetetlenebb hírek kerültek be. Jól informáltak látszó forrás alapján a japok megírták, hogy Snowden ultimátumszerű levelet küldött Houtart báróhoz. Belga hivatalos részről a leghatározottabban cáfolják ilyen levél vételét.

Még nagyobb szenzációt kellett az a hír, hogy Briand miniszterelnök az angolokhoz intézett volna ultimátumot. Ezt francia részről cáfolták meg.

Általában kétségtelenné látszik, hogy a delegációk körében is két áramlat hatása érezhető. Az optimisták hisznek a

végleges sikerben, de a pesszimisták már letettek minden reményről.

Ma lesz a döntő nap
Páris, aug. 16. A Le Matin mai számában Sauerwein arról cikkez, hogy a

világ legnagyobb birodalma, Anglia nem akadályozhatja meg a bagatell összegért Európa pacifikálását s a konferenciát nem boríthatja fel. Két hét múlva — írja a publicista — a fődelegátusok Genfben

fognak találkozni, ahol megjelenik Mac Donald, míg Snowden, aki nem tagja a népszövetségi delegációnak, távolmarad s így a genfi magánmegbeszélések majd egészen más atmoszférában tárgyalhatják meg a hágai kérdéseket is.

A Le Journal szerint holnap lesz a döntő nap Hágában
Snowdennek ki kell mutatnia kártyáit, hogy vajjon fellépésével csak a legnagyobb elérhető eredményt akarja kieszközölni, vagy pedig a konferencia szétrobbantására törekedett. Tény az, — írja a lap, — hogy a konferencia meghiusításának politikai bonvadalmak lennének közvetlen következményei.

Moreniben a harmadik alagut is feibrobbant

Tizenegy munkás súlyosan megsebesült, akik közül hatan a halálra vivődnek

Bucuresti-Bukarest, aug. 16. Moreniből jelentik: Ma délelőtt 9 órakor a 160-as égő szonda megközelítésére készülő harmadik alagutban robbanás történt. A robbanás ereje az alagutban dolgozó munkásokat a földhöz vágta és közülük 11-et, valamint 2 munkavezetőt súlyosan megsebesített. Hat munkás állapota életveszélyes. A robbanás úgy keletkezett, hogy az alagutba kauszuktóm-lökön oxigént szivattyúztak be és az ott felgyülemlt mérges gázok lángalobbantak, amikor az egyik oxigéntöltő a nagy nyomástól kiszakadt. A robbanás ereje 30 kilométernyire is hallható volt és rendkívüli pánikot okozott a petróleumvidékeken. A mérnökök és munká-

sok nem tudják, mit tegyenek az égő szonda ellen, amelynek oltási kísérletei állandóan újabb emberfeleket követelnek.

Ploestiből azonnal segélyvonat ment a helyszínére és a sebesülteket, akik közül többen a halállal vivődnek, beszállították a ploestii kórházba.

KÉRJE MINDEN ÜZLETBEN

EZT A

**SELYEM
HARISNYÁT**

Odette

TARTÓS,
MOSHATÓ

A CFR vezérigazgatósága könyörtelenül letöri a baksisrendszert

Szigoru körrendeletben figyelmeztették a vasutasokat, hogy a közönség szolgálatában állanak és úgy kell bánni a közönséggel, ahogy kliensekkel szokás

Bucuresti-Bukarest, aug. 16. A CFR vezérigazgatósága körrendeletet intézett valamennyi alárendelt szolgálati főnökséghez, amelyben rámutat arra, hogy a vezérigazgatósághoz állandóan nagy számban érkeznek panaszok amiatt, hogy a közönség részéről betervezett különféle szállítási kérvényeket nem intézik el idejekorán. A körrendelet rámutat arra, hogy a tisztviselők a kö-

zönség szolgálatában állanak, a közönség a CFR kliense és azzal úgy kell bánni, mint a kliensekkel szokás. A vezérigazgató elvárja az alkalmazottaktól, hogy a benyújtott kérvényeket sürgősen fogják minden alkalmattal elintézni.

Egy másik körrendeletében a CFR vezérigazgatósága foglalkozik a sajnála-

tosan meghonosodott baksisrendszerrel és szigorúan megtiltja, hogy vasuti alkalmazottak magánszemélyektől ajándékokat fogadjanak el. Az államvasutak személyzetének kötelességét teljesítenie kell minden jutalom nélkül. Azokat, akik ilyen jutalmakat adnak, de azokat is, akik elfogadják, szigorúan meg fogják büntetni.

A horvátországi kommunista mozgalmat a rendőrtisztek is támogatták

Ujabb rengeteg letartóztatás Horvátországban

Zágráb, augusztus 16. A rendőrfőnök nyilatkozott az utóbbi időkben leplezett kommunista agitációról. Kijelentette, hogy a kommunisák munkáját a főnökség létszámába tartozó rendőrtisztek is támogatták. A bűnös tisztviselőket letartóztatták az összes agitátorokkal együtt s most már remény van arra, hogy az akciókban szünet áll be.

Zágráb, augusztus 16. Löwi dr. kommunista agitátor vallomást tett a nyomozást vezető hatóságok előtt. Részletesen ismertette a kommunista agitációs munkát Horvátország és Dalmácia területén és elárulta a vidéki exponensek neveit. A vallomás alapján zágrábban és az országban mindenütt számos letartóztatást eszközöltek, Grobar Josip rendőrségi tisztviselőt is őrizetbe vették, mert rábizonyult, hogy a kommunista akciók felett szemet hunyt és felelősséget vállalva szabotálta. Az

a meggyőződés alakult ki, hogy Grobar is kommunista. A rendőrfőnök most megbízhatóság szempontjából az egész

karhatalmat, valamint a vezető állásban levő tisztviselőket is szigorú vizsgáltnak veti alá.

A belügyminisztérium megállapította, hogy Lupu zsilvölgyi kalandjából egy szó sem igaz

A volt munkaügyi miniszter reklámból találta ki zsilvölgyi letartóztatásának híreit

Bucuresti-Bukarest, aug. 16. A belügyminisztérium részéről Marinescu államtitkár személyes vizsgálata alapján megállapították, hogy dr. Lupu panaszai teljesen alaptalanok és valósággal fantasztikusak. Kiderült, hogy Lupu senki sem tartóztatta fel, nyugodt közben összeverekedett egy granicsártan korteskedhetett, csak az a baja, hogy senki se akarja meghallgatni.

Dr. Lupu tegnap Hátszegen volt, ahol ép marhavásárt tartottak. Itt szónokolni kezdett a parasztnak, akik azonban elzavarták a demagóg pártvezért. Ezután Marosillyére utazott Lupu, utra. Ez a magántermészetű affér nem lehet alapja miniszteri elégtételadásnak. Jelenleg Vajdahunyadon tartózkodik dr. Lupu és igyekszik szavazatokat szerezni a választásra.

10 könyv 100 lejért.

Az UJ KELET könyvosztályának olcsó könyvsorozata.

Knud Hamsun: Őszi csillagok (Regény). 104 lap.

Révész Béla: Orkán. (Elbeszélések). 108 lap.

Forró Pál: Királyi szeretők. (Elbeszélések). 90 lap.

Dr. Pfeifer Zsigmond: Hipnozi és szuggesztió. 88 lap.

Perfal: Bűnhődés. (Reg.) 160 lap.

E. Mitchell: Összeesküvők. (Regény). 172 lap.

Könyv Ady Endréről. 136 lap.

A költárság Pompadourja. (Híres bünesetek) 80 lap.

Hedensigerna A.: Jönsson ur emlékei. (Regény). 88 lap.

Nagy Imre: Zsidó viccek és anekdoták gyűjteménye.

A tíz könyv ára 100 lej és megrendelhető az UJ KELET könyvosztályában. (Utánvét 12 lej portóköltéssel.)

Sírás

Az szerző amikor rez halott lesz legyünk. A máját még elem sem az az egye sen emberré te tartozik osztályhoz miért is ve a szprák.

Bár a h vényben mégis gond hogy a sír sék. A sze tani sírásó ben az utó til nem ré is renitensi jogaiba. P lesznek egy kik is ross hagynak a földi élet hát, a sírba halotthoz Legalább a hetetlen tár mal bővíltt ugyanis m sírásók szti s az ember már orról a halottnak balottak ba nek előnyül

Mindenes hogy ha ma ltaiban ha veredniünk halottnaknak a három lá kogás, szem jekba zárt, zepette, eres nagyon fon szerte a vil szonyok köz intranzigons deke, mert birtokolása get és sok e földi terek a kapitalist Nekik is szü latára, ép u szeretejére. lemetlen let és rosszidul lyébe, abely szerjartásos a három lá

A sírásó... hanyagolhat égetésnek is legtöbb em nem érdeme zein, elegen át rajta — a legtöbb e után is nagy tosnak tartj néhány éves néhány rész utókor szám érzem — soha bevált régi A sírásó tel században is lesz, legaláb szór és az u kényelme, tó börgése piar forjtisszimóki Minden körü velük egyze nehogya a v felé is sztrá embert hárm a feje tejeje fulladhat a járt becsület

Síráások sztrájkja

Az sem szeretném megérni, hogy amikor rendes és hivatalosan elkönyvelt halott leszek, a síráások éppen sztrájkban legyenek. Az osztályháznak ezt a formáját még egy ugynevezett destruktív elem sem kedvelheti, mert hiszen a halál az az egyetlen hatalom, mely véglegesen emberré, mert szelíd, csendes, békés emberré tesz bennünket. A halott nem tartozik többé egyetlen társadalmi osztályhoz sem, osztályon kívüli lény. Miért is vele szemben kissé ildomtalan a sztrájk.

Bár a halottak minenek többé törvényben biztosított jogai, az élőknek mégis gondoskodniuk kellene arról, hogy a sír földét zavartalanul élvezhesék. A szegény londoni halottak, az ottani síráások sztrájkja következtében ebben az utolsó jogukban heteken keresztül nem részesülhettek. Az élők még itt is renitenskedtek: beleszóltak a halottak jogába. Pedig a síráások is halottak lesznek egyszer s akkor valószínűleg nekik is rosszul esne, ha temetetlenül hagynák őket. A halottak harmóniáját a földi élet zavarba, bosszantja meg tehát, a sírban is. A halottak nem tudnak halotthoz méltó életet élni az élők miatt. Legalább az emberi dokumentumok végzetlen tárháza egy újabb dokumentummal bővítt. A sztrájkok történelmében ugyanis mindezekig nem olvastunk a síráások sztrájkjáról. Hála a haladásnak s az emberek közötti szolidaritásnak, most már arról is van tudomásunk. Igaz, hogy a halottak nem veszik már hasznát, de a halottak bajából legalább az élők élveznek előnyöket.

Mindenesetre helyesnek tartanám, hogy ha már az élet különböző viszonylataiban harcra és osztályharcra kell keverednünk az élőkkel, legalább, mint halottaknak jussunk ki az az élvezet, hogy a három lábnú mely sírba andalító zokogás, szemforgató szomorúság és sóhajokba zárt, titkolt öröm ünnepei középpen ezert nagyon fontos dolog, hogy a síráások sztrájkja a világon konszolidált anyagi viszonyok közé kerüljenek. Ez még a legintranszigensebb kapitalistának is érdeke, mert hiszen tudvalevőleg a tőke bírtoklása sok mindenre ad lehetőséget és sok mindentől megóv bennünket a földi életben, de viszont a haláltól megóv bennünket a kapitalisták sem menekülnek meg. Nekik is szükségük van a síráások jóindulatára, ép úgy, mint a lakások fizetett szerelvényeire. Tessék elképzelni, milyen kellemetlen lehet, ha az embert kedvetlenül és rosszulmódon fektetik le a sír mélyébe, ahelyett, hogy kellő tapintattal és szertartással finomsággal földelnék el a három lábnú rög alá!

A síráások kérdése tehát nem is olyan elhanyagolható kérdés. Igaz, hogy a halott égetésnek is számos híve van, azonban a legtöbb ember úgy gondolkozik, hogy nem érdemes kétszer átadni a pokol tüzein, elegendő ha az ember egyszer csak át rajta — a valódi pokolban. Ahogy a legtöbb embert ismerem, még halála után is nagyra becsüli a hulláját. Fontosnak tartja, hogy földi maradványai néhány évszázadon keresztül, legalább néhány részletben, megmaradjanak az utókor számára. A halottégetés — úgy érzem — sohasem fog diadalt ülni a jól bevált régi temetési szisztéma felett. A síráók tehát valószínűleg még a jövő században is fontos társadalmi tényező lesz, legalább olyan fontos, mint a masztor és az uszómaster. Tőle függ a sír kényelme, tőle függ, hogy a rögök dübörgése pianóban, vagy pedig hatalmas forszimókban hull-e le a koporsónkra. Minden körülmények között meg kell velük egyezni, meg kell jól fizetni őket, nehogy a világ más táján, esetleg erre felé is sztrájkba kényszerüljenek. Az embert bármelyik perében érheti baleset, a feje fejére eshet egy téglá vagy bele fulladhat a strand vízébe s akkor mindjárt becsületes halott lesz belőle. (Még

akkor is, ha mint élő nem volt egészen becsületes.)

Nem szeretném, ha a pompásnak képzelt hatalmas részvét mellett lezajló temetésem alkalmával sztrájkban lennének a síráások. Ha már olyan rosszul életem, legalább a halálom legyen kényelmes, zavartan s akadálymentes. Bármilyen destruktív természet vagyok, a a temetésem körül nem óhajtok sem

bérharecal, sem osztályharecal találni. Ha már meg kell halnom, a síráások legalább jó kedvvel hantoljanak el. Jó kedvvel s tisztességes bérek mellett. **Salamon László**

Egy álezerdes és egy álorvos „besoroztak” 80 cigányt, majd fejenként ötezer lejért alkalmatlanoknak nyilvánították őket

Konzorcium alakult egy calarasi cigánykaraván pénzének kicsalására

(Bucuresti-Bukarest, aug. 16. Az Uj Kelet tudósítójától). A román irodalomnak egy eredeti humorú költője, a különben erdélyi származású **Bula-Deleanu**, néhány évtizeddel ezelőtt egy komikus eposzt írt a romániai cigányok honfoglalási kísérletéről. Így született meg a román irodalom egyetlen komikus epósa: „Ciganiada”. Valahogy önkéntelenül ez a komikus eposz jut eszünkbe, amikor arról az esetről érteülünk, amelynek hőse 80 regáti cigány, akik jobb elhelyezkedési lehetőségek hiányában becsületes munkára adták magukat és amint az épületes történetből kiderül, a szokatlan foglalkozáson is rajtavesztettek.

Nyolcvan cigány dolgozik

Călăras környékén pár nap óta egy 80 tagú cigánytársaság szorgoskodott holmi utépítési munkálatok elvégzésénél. Nyolcvan dolgozó cigány egy csoportban kétségtelenül nem mindennapi látvány. Azonban nem mindennapi raffinériájú szelhamosság kell ahhoz, hogy az embernek nyolcvan dolgozó cigány háttára mindjárt valami szelhamosság jusson eszébe. A színes csoportnak kezdetben sok bámulója akadt. A cigányok azonban nem hagyták magukat zavartatni és a munka nemesítő hatásának felemelő tudatával a lelkükben, izzadva bár, de elszánnan folytatták a kőtörés kemény munkáját. A fatális véletlen azonban úgy akarta, hogy a jobb utra tért cigányok egy szép napon minden hajjal megkent göröggel találkozának össze. Dinu Ghelu kalarasi kétesegysztenciájú görög lakos egy ízben sietni ment ki a város környékére és itt találkozott a század izzadó cigánytömeggel.

Megjelenik a „törzsörmeister” ur

Dinu Ghelu egyéb foglalkozás hiján, szóbaelegyedt a munkásokkal. — Hát hogy megy a munka, füstös. — kérdezte tőlük gunyolódva.

Az a válasz, amit erre a cigányok adtak, kétségtelenül egy jólnevelt, több évtizedes multra visszatekintő örmester szájába is nagyon beleillett volna. Szó szót hozott s rövidesen Dinu Ghelu előtt tisztán állott a helyzet. Nyolcvan dolgozó cigányt egy nagy közös feccse folt van a multjában. Egyik sem tett eleget katonai kötelezettségének.

Hogy hogynem, másnap egy hegyes bajszú szuronyos örmester jött ki a munkástelepre. Az örmester katonai razzsiát tartott a nyolcvan cigány között. Természetesen egyiknek sem volt rendben a szénája.

— Nem tesz semmit. — mondotta az örmester. — Szerencséreke öfelsége épen most amnesztálta az összes katonai vétségeket. Ha most eleget tesztek hadkötelezettségeteknek, minden meg lesz bocsátva. A faluban épen most működik egy sorozási bizottság, gyertek el szépen mándannyian és jelentkezetek sorozásra.

Besorozták a cigányokat

A cigányok, akikben ugylátszik, már igen nagy volt a nosztalgia a rendes élet után s akiknek a multban nem csekély kellemetlenségük lehetett már a sorozóbizottságok elkerülése miatt, spontán lelkesedéssel fogadták az ajánlatot és mind a nyolcvan elindult a sorozóbizottság felé az örmester kalauzolásával.

Néhány óra múlva már ott találták magukat a sorozóbizottság előtt. Az asztalánál ott ült az ezredes, az örnagy, egy-két főhadnagy és az elmaradhatatlan katonatorvos is. Egyszóval ott ült egy annak rendje és módja szerint összeállított sorozási bizottság. A cigányokat betelerték egy szobába és a következő pillanatban már anyaszült meztelenül lettek az ezredes ajkáról a szentenciát. Az orvos megvizsgálta mindegyiküket egy-két vezényszó hangzott el az elnök ezredes ajkáról: „Jobbra fordulj”, „balra

nézz” és a következő pillanatban már diktálta is az ezredes a nagy könyvből: *Alkalmatlan a huszársághoz. Alkalmatlan a tengerészethez.* Szegény cigányok között nem egy akadt, aki egyenesen repülőnek volt alkalmas. Gyalogos csak nagy ritkán akadt közöttük, annak is sántának kellett lennie.

Ötezer lejért alkalmatlansági bizonyítvány

A nyolcvan cigány között nagy volt az elkéseregés. Nem egy határozta már el magában, hogy visszatér inkább a régi nomádélethez, semhogy a tengerészethez, vagy pláne a repülőkhöz osszák be szegény fejét. És akkor megjelent közöttük a barátságos örmester.

— Na tengerész urak, most már kezdődni fog a fényes katonáélet. — biztatta őket.

A kijelentést általános csend fogadta. — Vagy tán nem akartok katonák lenni?

A szemek mint egy vezényszóra felcsillogtak:

— Hát lehet még erről is szó?

— Hát hogynem lehetne. — felelte az örmester.

S miután a cigányoknál nem igen szokásos kellő diszkrécióra kioktatta őket, előadta, hogy fejenként ötezer lej ellenében kieszközölheti, hogy a bizottság mindegyiket alkalmatlannak mondja ki.

A cigányok nem tudni, hány hete dolgoztak már a megyén és így az 5000 lej előteremtése aránylag egész könnyen ment. Az ezredes megkapta mindegyiktől az 5000 lejt, ennek ellenében kiállított nekik egy írást, hogy alkalmatlanok. Az ezredes meg is dicsérte őket.

A cigányok lélekben és pénzükből megkönnyebbülten hagyták el a sorozóbizottságot és fogtak hozzá a további költöztetéshez. Egyikük azonban mégis indiszkrétül viselkedett és így derült ki a turpisság. Nevezetesen, hogy az ezredes nem volt más, mint Dinu Ghelu s a sorozóbizottság többi tagjai, beleértve az orvost és az örmestert, cinkostársai voltak, akik szívesen betársultak Dinu Ghelu ziccerjéhez.

A sorozóbizottság tagjai most a börtönben elmélkednek a rosszul sikerült utolsó felvonáson.

A világ első íróit
és legújabb műveit ismerteti az **ingyen** küld Lepage Önnök, az illusztrált könyvecske, amelyet ha azonnal ír érte.

Csak 2 perc...

és megtakarít 40%-ig. és megtakarít 40%-ig.

Az előrehaladott nyári saison miatt nagy tömeg nyári árut a piacra dobunk. Alkalma nyilik most igazán olcsón bevásárolni. Mindenesetre van még valamire szüksége. Könnyen szereshet örömet hozzátartozóinak és önmagának, ha csak 2 percre meglátogat minket és meggyőződik a leszállított olcsó árakról.

Heller és Molnár
divatnagyház
Cluj, Reg. Ferdinand 15.

— A szerb haramiák még a rendőrséggel is fölveszik a harcot. Belgrádból jelentik: Belgrádtól alig harminc kilométernyire álarcos banditák támadtak meg egy autót, amelyen hat fűrdővendég tett kirándulást a vidékre. A rablók jövdőzni kezdtek az autóra, melynek három utasát meg is sebeztek. A soffőr szerencsére nem vesztette el a lélekjelentét, bekapcsolta a legnagyobb sebességet és kimenekült a lőtávolságból. Az utasok azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan egygyveres csendőrökkel megrakott autó robotott ki a helyszínére. A banditák a csendőröket is megtámadták, akik közül egyet megölték. A heves tűzharcban valamennyi csendőr megsebesült. Egy banditt halottan maradt az országút szélén. Amikor a csendőröknek erősítésük érkezett, a rablók a közli erdőségbe vonultak vissza, ahova veszedelmes lett volna őket követni.

— Repülőragédia Marselles mellett. Párisból jelentik: Marselles közelében egy repülőgép, amelyen öt utas ült, a hidropján-állomás fölött lezuhant. Két ember súlyosan sebesülten mászott ki a gép kabinjából. A többi utas és a pilóta haldoklik.

Jobbant
atan

segélyvonat ment
sebesülteket, akik
halál vívdónak, be-
kórházba.

**ARTÓS,
MOSHATÓ**

szert
a közön-
ei, ahogy

baksirendszerrel
hogy vasuti aj-
nyelvéktől aján-
t. Az államvasu-
t-lelességét teljesi-
jom nélkül. Az-
akat adnak de
adnak, szigoruan

mat

a vezető állás-
is szigoru vizs-

hoggy Lupu
n igaz
alatta ki

zegen volt, ahol
ak. Itt szónokol-
nak, akik azon-
góg pártvezért.
tazott Lupu, ut-
etü affér nem
elégítételadásnak
on tartózkodik
zavazatokat sze-

HIREK

az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bansági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. Lipsicani 91.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomát csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Buteanu doktor kitérítése. Dr. Buteanu Aurel, a „Patria” volt felelős-szerkesztőjét, a belügyminisztérium általános szimpátiának örvendő kabinetigazgatóját a román királyi eszilagrend tiszti keresztjével tüntették ki.

A magyarok nem vesznek részt a kritikusok bukaresti nemzetközi konferenciáján. Bukarestből jelentik: A Lupta arról értesül, hogy a kritikusok Bukarestben tartandó nemzetközi konferenciáján a magyarok nem vesznek részt azzal az indoklással, hogy Románia nem képviseltette magát a budapesti diákkongresszuson és hogy Romániában még mindig könyvelkobzások történnek. Erre a hírre a Lupta szerkesztősége megjegyzi, hogy a magyar kritikusok egyesületének csak ürügynek használja fel a diákkongresszust, tényleg azért maradnak távol, mert a kritikusok nemzetközi egyesülete nem fogadta el az ajánlatot, hogy a kongresszust Budapesten tartsák.

Stockholmban nem tudják, hogy a békédíjat, vagy az irodalmi díjat adják ki. Stockholmából jelentik: Az elterjedt hírek szerint a legközelebbi Nobeldíjra ajánlani fogják Erich Remarque-t, aki a „Nyugaton a helyzet változatlan” c. világhíres aratój háborús könyvét írta. Most már állítólag csak az eldöntetlen, hogy az irodalmi, vagy pedig a békédíjat adják ki Remarque-nak.

Jugoszláv katonaszökevények Szegeden. Szegedről jelentik: Az elmúlt hónapokban rengeteg szökevény érkezett Szegedre. A legtöbb ilyen katonaszökevényes csoport husz tagból állott, valamennyien le voltak rongyolódva s egyetlen szót sem tudtak magyarul. Kiderült róluk, hogy jugoszláv katonaszökevények.

Fegyencélázadás egy lengyel börtönben. Varsóból jelentik: A kielcei fegyházban veszedelmes fegyencélázadás tört ki, mert egy elmebeteg fegyencel nem akartak a kórházba szállítani. Százharminc fegyencel huszötöt ragadván megtámadta az őrséget. A segítség hívott rendőrség sortűzrel adott a fegyencelkre, akik közül egyen hárman megöltek. A nyugalom végül is helyreállt, miután az elmebeteg rabot be szállították a kórházba.

Gyomor- és hasbántalmak, izgékonyság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedség általános rosszullét, csökkent munkaképesség megszűnhetnek azáltal, hogy a beteg naponként reggel éhgyomorral megiszik egy pohár természetes „Ferecz József” keserűvizet. Orvostanárak dícsérik azon értékes szolgálatokat, melyeket a Ferecz József-víz járványok idején is mint biztos és enyhe hashajtó teljesít. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Előadás a szamosfalvi gyógyvizek gyógyhatásáról. Vasárnap, f. hó 18-án délután 6 órakor dr. Popoita egy magántanár, a Női kórház fül-, orr- és gégeosztályának főorvosa tudományos előadás keretében ismertetni fogja az ujonnan felfedezett szamosfalvi ásványvizek gyógyító hatását. Kiváltköpen a légzőszervek megbetegedéseivel kapcsolatban. Az előadás címe: „A szamosfalvi fürdő- és ásványvizek gyógyhatása.” Előadás helye a Női kórház előadó terme. Calea Victoriei Nr. 60. Ismertetés román és magyar nyelven. Belépés díjtalan.

250.000 dolláros ékszerrablás repülőgépes fényképekkel és artista-mutatványokkal

Newyork, aug. 16. Beverly Hillsben az amerikai milliósok nyaralótelepén páratlan módon raboltak ki egy világot. Néhány napja már megfigyelték, hogy Hutchinson amerikai milliósok villája fellett egy sárga repülőgép cirkált. Mint most már bebizonyosodott, a repülőgép múlt éjjel aztán a milliósok házaspár 250

ezer dollár értékű ékszereket ellopott. A nyomozás megállapította, hogy orfeumi artistaként az ismeretlen tettes felkúszott a villa falán és úgy jutott be a villa belsejébe. Természetesen ezt úgy tehetné meg, hogy a repülőgép által felvett fényképek alapján tájékozódott a villában.

A belügyminisztérium előkészíti a záróra illetek revízióját

Buteanu kabinetigazgató dolgozza ki a szabályrendeletet

Bucaresti-Bukarest, aug. 16. A belügyminisztérium most dolgozik a zárórák és záróra díjak rendszerének revízióján. Buteanu kabinetigazgató a rendőrség, valamint az érdekeltektől vendéglősök és kávézók egyesületeinek meghallgatása után most készíti el az új szabályrendeletet, amely a miniszter előkerül jóváhagyására. Az új szabályrendelet lényegesen könnyítéseket fog tartalmazni és mintegy ötven százalékkal leszállyítja az eddig érvényben volt illetekeket.

Az eddigi rendszer az volt, hogy a kávéházak öt-tíz zárórameghosszabbítási engedélyt kellett kiváltásnak és csak ha ez elfogyott, kérhettek új engedélyeket.

Ezután a kávézók bjokkönyvet kapnak, amelyből minden esetben kitépnek egy lapot, amelyeket utólag fognak elszámolni. Az új szabályrendelet szerint az illetekeket, amelyek körülbelül felére esőkkének, órák szerint állapítják meg.

A marosvásárhelyi francia leányintézet és liceum, szeptemberi kezdettel a régebbi továbbképző (Cours Special) tanfolyamot és francia-német-román keletfolyamot és francia-német, román kereskedelmi szabad tanfolyamot nyit. Az iskolának van 3 liceum osztálya, melynek növendékei mint az állami iskolákéi saját tanáraik előtt az iskolában vizsgáznak. Államérvényes bizonyítvány. Bónlakás. Családi élet, Minden felvilágosítást ad az igazgatóság, Targu-Mures, str. V. Alexandri, 14. A marosvásárhelyi francia liceumot a marosvásárhelyi is melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe annál is inkább, mert az elismerten kiváló pedagógiai intézetben a teljes vallási türelmesség alapján áll és minden növendékének vallási meggyőződését tiszteletben tartják.

Világhírnévre csakis igazán jó készítmények tarthatnak számot. Aspirin-tabletták „Bayer”-féle eredeti csomagolásban harmincöt éve tartozik a gyógykincsekhez és mint ezt számtalan szakvélemény bizonyítja, a világ minden országában nagy és általános népszerűségnek örvend. A tabletták biztos és ártalmatlan szere a gyakran felmerülő hűléseknek minden kellemetlen kísérő jelenségével és súlyos következményeivel.

A karánsebesi zsidóság Herzl-ünnepélye. Elkészve érkezett jelentés alapján most értesülünk róla, hogy Karánsebesen július 21-én nagyszabású Herzl-ünnepély volt. Az ünnepély rendezője dr. Mandel és dr. Déri urnök és Katz J.

érdeme. Az ünnepélyt Steiner Zoltán Herzlről tartott lendületes prologja nyitotta meg, majd ezt követően Mendel Albert, a K. H. biztosa Herzl életéről tartott előadást. Kohn Imre hegedűszóloja egy igazi, vérbeli tehetséget árult el. Majd Polák Erna szavalta el nagy hozzáértéssel Giszka János: „Mesiás Heroldja” című versét, amellyel frenetikus hatást ért el. Ezt követte a mincha istentisztelet a templomban, amelynek keretében Hoffmann főkantort orgonakísérettel és énekkarral a Hatikvát adta elő. A szépen sikerült ünnepély ezzel véget is ért.

Megkezdődtek a döntőbírósi tárgyalások az angolai textilkonfliktusban. Londonból jelentik: A szövőipari munkáskizárás ügyében a munkások és munkaadók megbízottai között ma megindultak a közvetlen tárgyalások. Mindkét részről kijelentették, hogy a konfliktus által okozott vitás pontok feletti döntés tekintetében alávetik magukat döntőbírósi határozatnak. Beavatott helyen a sajtót úgy informálták, hogy remény van a konfliktus közeli kiküszöbölésére.

Fürdőre, nyaralóhelyekre utazó előfizetőinket felkérjük, közöljék pontos címüket a kiadóhivatallal, hogy az Uj Keletet főnnakadás nélkül küldhessük.

A timsórai zsidó filiceum, leánygimnázium, felsőkereskedelmi iskola nyilvánossági jogát az 53. sz. miniszteri autorizáció megerősítette. A beiratások augusztus hó 25-31-ig vannak. **A jiu tanulók részére modern berendezésű, kóser internátus, állandó tandíj felügyelettel és elsőrendű ellátással.** Prospektust küld az igazgatóság.

Egy lámpa — kétféle fény

Gyakran látjuk gyermekszobában, betegszobában és kórteremben azt, hogy éjszakára a lámpát letakarják, vagy papirosba csavarják, hogy a szobában ne legyen sötétség, azonban az erős fény mégse bánta az alvó szemét. Ezen primitív eljárás feleslegessé teszi a **TUNGSRAM opál-takarék-lámpa**, amely tetszés szerint nagyobb és kisebb fényerősségre állítható be. Ez a lámpa tulajdonképpen két lámpát, egy nagyot és egy kicsit egyesít magában és fehér tejfényével kellemes, szemétkímélő fényt áraszt.

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A Magyar Színház mozi-műsora:

Szombaton 4, félhet és 9 órakor: I. Rablólovag. (A filmművészet világcsodája. Írta: Bró Lajos, az Elsodort ember, Hotel Imperial, Sárka lílioni szerzője.) II. Három csésze tea. (A Metro-filmgyár remeke. Kettős műsor!)

Vasárnap d. e. 11 órakor: Négy briliáns új amerikai bohózat. (Mattié 15 és 10 leles helyárrakkal.)

Vasárnap 3, 5, 7 (s 9 órakor): I. Rablólovag. (A filmművészet csodája. Írta: Bró Lajos, az Elsodort ember, Hotel Imperial, Sárka lílioni szerzője. Főszereplők: Putti Lia, Schildkraut.) II. Három csésze tea (7 felvonásos amerikai vígjáték-újdonosság. A Metro-filmgyár remeke. Kettős műsor! Helyárrak: 30, 20 és 10 lei.)

MOZI

CORSO-filmszínház műsora:

Szombaton 5, 7 és 9 órakor: Premier! Amor hajója. Szerelmi történet a tengerész életből, csodálatos szép tengeri felvételekkel. Főszereplők: George O'Brien és Luise Moran, Amerika legjelesebb művészei. Előjáték: A legújabb Ufa journal. Az előadások keretében fellép Bruscu és Creola világhírű olasz táncospar, szanzációs táncszámokkal.

GRAND NYÁRI MOZGÓ

Vasárnap 5, 7 és 9 órakor: Amor hajója. Szerelmi történet a tengerész életből, gyönyörű tengeri felvételekkel. Főszereplők: George O'Brien és Luise Moran, Amerika legjelesebb művészei. Előjáték: A legújabb Ufa journal. Az előadások keretében fellép szenzációs táncszámokkal Bruscu és Creola világhírű olasz táncospar. Hétfőn 5, 7 és 9 órakor: Amor hajója. Főszereplők: George O'Brien és Luise Moran. Előjáték: A legújabb Ufa journal. Az előadások keretében fellép szenzációs táncszámokkal Bruscu és Creola világhírű olasz táncospar.

GRAND NYÁRI MOZGÓ MŰSORA, VÁROSHÁZA UDVARÁN

Szombaton és vasárnap este 9 órakor: Premier! Riff és Raff (Amerika Patt és Pattachonjai), mint léghajósok. (Wings paródiaja). Főszerepben még: Wallace Beery és Raymond. Falrengő kacagás. Ezenkívül még 2 drb. elsőrangú kísérő műsor. Előadás alatt is lehet dohányozni.

Hölgyeim! Tuhalmazott raktáron levő nyári női kalapokat **fel-tűnően leszállított Szenzáció!** olcsó árban árusít az „IDEAL” női kalapüzlet Cluj, R. Ferd. 8. **Férfi és női kalapok formálás, alakítása, Panama és Girardi tisztítása** 48 óra alatt gyári árban készülnek.

Utazók! BERKOVICSNE vendéglője megnagyobbítva **Oradea, Str. Nicolai Iorga 19.** Zöldfa-u. Mérsékeit árak. Kötőnő házikonyva

Vérszegény, sápadt, étvágytalan, egyengült és állandó fejtájtásban szenvedők, saját érdekükben használják a

dr. FÖLDES-féle

Ferrol Vastáplikör-t

mert ez megszabadítja az embert a felsorolt betegségektől, elősegíti a vörösvérsejtek képződését, kitűnő étvágyat idéz elő, a test megrövidék és súlyban gyarapodik. A legjobb hímiző szer. Rendkívül kellemes ízénél fogva bevétele nem okoz nehézséget. Egy üveg ára 95 lej. Egy kurára 6 üveg szükséges. Megeendhető postán utánvétellel **dr. FÖLDES gyógy-szerteréből Arad, Strada Eminescu 21.** Hat üveg rendelésnél postai-díj nem lesz számítva.

Szombat, 1929 augusztus 17.

Rádó
Idő

Budapesti gyalogverseny. Vasárnap délután 2 órakor kezdődik a 1000 méteres futás. Versenyzők: 1. Kőrösi Csoma Sándor, 2. Kőrösi Csoma Sándor, 3. Kőrösi Csoma Sándor, 4. Kőrösi Csoma Sándor, 5. Kőrösi Csoma Sándor, 6. Kőrösi Csoma Sándor, 7. Kőrösi Csoma Sándor, 8. Kőrösi Csoma Sándor, 9. Kőrösi Csoma Sándor, 10. Kőrösi Csoma Sándor.

Bécs. 20. zart-hangvból. Műsor: náde D-dur est. Belgrád. 19: Mandokari hangvb. band. Breszt. 22.45: Hangverseny játékok est. Kassakrákko. 2. kok közv. 21: Közv. Szókratész dolin és hangverseny. 21: Katona. ünnepi játék. 20.50: „Susanne tse, Toulouse seny Berlinbach műve burgból. M

ÜVÉSZET

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Szombat, augusztus 17.

Budapest, 9.15: A m. kir. 1. honvédegyalgezered zenekarának hangversenye. Vezényel: Fricsay Richárd zenei igazgató. 1. Szabady: Magyar-török barátság. 2. Strauss: Falusi fecskek - koringó. 3. Kéler: Magyar hangverseny. 4. Mailfart: Remete csevegtyűje. 5. Dvorák: Bagatellek; Klasszikus és bécsi nagy egyveleg. 9.30: Hírek 12.05. Gramofonhangverseny: 1. Fucik: A gladiátorok bevonulása - induló. 2. Jurek: Deutchmeister induló. 3. Fricsay: 1. honv. gyal. ezr. induló. 4. Balázs Árpád: Valakinek muzsikálnak; Az orvos ar tegnap - vett be. 5. Mandulafa, mandulafa. 6. Spanyol szerenád. 7. Gyergyón innen, vagy tinnen. 8. Kacsóh: Tánccs. 9. Palotay-Bodroghy: Szövegében. 10. Bodroghy: Nem voltam én kocsmabúvó. (Magyar és cigányzenekara). Nador: A ti utcákon fényesebb a csillag; Jó estét kívánok - csárdás. 12. Gyere be rózsám, gyere be. 13. Rozsant esarda; Kopogós a csizmám; Friss 14. Anyám, anyám, ideanyám. 15. Kondor Ernő: A véncigány - románe. 16. Jacoby-Martos-Bródy: Szibill levele. Szibill" operettből. Kiss Lajos és cigányzenekara. 17. Marcell Meister: Angora tangó. 18. Márkus-Garay: Ha lenne egy autom. fox-trott. 19. Zerkovitz: Látja Katoka, dal. 20. Percy Thompson-Balázs Tibor: Csak egyszer légy ma az enyém. 12.25: Hírek. 13: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Hírek. 14.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 16. Pajásti László novellái: 1. A fegyenc novellája. 2. A kikötőszótt frakk. Folyvassa a szerző. 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17.10: A Kisfaludi Társaság irodalmi délutánja. 1. Költemények Irta és felolvassa: Radó Antal. 2. Elbeszélés. Irta és felolvassa: Lőrinczy György. 3. Versek. Irta és felolvassa: Szabolcska Mihály. 18.10: Bodán Margit magyar nótadéltánja. 1. Szent István szolgálja. 2. Magyar néphaladók és dalok. Kísér: Magyar Imre és cigányzenekara. 19.40. A Donokos vokálkvartett hangversenye. 1. Bartos-Frankl Rádiófoxtrott. 2. Henderson: a) Indian lovecall; b) Ammen ária. 3. Abraham P.: a) Gramofonszám; b) Tisztelt ház. 4. Henderson: a) Hol vagy te szép ifjúság; b) I nemei kmev. 5. J. Padilla: Ramona. 6. Henderson: Bostoni diák. 7. Irving Berlin: a) Alvas; b) Ico cream. 20.25: A hatos nemzetközi vízipóltorna eredményei. Majd sport és ögetőverseny eredmények. 21: A salzburgi ünnepi játékok keretében Mozart-szerenád Salzburgból. A wieni Filharmoniai Társaság hangversenye. Vezényel: dr. Bernhard Paumbartner. 22.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Majd Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Bécs. 20.15: Déjzláv dalok. 21: Mozart-hangverseny közvetítése Salzburgból. Műsor: Divertimento D-dur, Serenade D-dur. Berlin. 20: Vidám szombat est. Belgrad. 22.20: Jazzband. Pozsony. 19: Mandolin és gitárzene, majd zenekari hangverseny Prágából. 22.25: Jazz band Breslau. Grammofonzene. Kattovitz. 22.45: Táncczene. Frankfurt. 20.15: Hangverseny közv. 21: Salzburgi ünnepi játékok közvetítése. 22: Spanyol dalok. Kassa. 21: Közvetítés Prágából. Krakkó. 21: A salzburgi ünnepi játékok közv. Mozart-hangverseny. Lipcse. 21: Közv. Salzburgból. Milánó. 20.30: Szórakoztató zene. Prága. 19.05: Mandolin és gitárhangverseny. 20: Esti hangverseny. 22.25: Jazzband. Róma. 21: Katonazene. Stuttgart. 21: Salzburgi ünnepi játékok közv. 22: Dalest. Torló. 20.50: Az „Urhatnám szolgáló” és „Susanne titka” című operák közvetítése. Toulouse. 21: Szimfonikus hangverseny Berlioz, Weber, Wagner, Offenbach műveiből. Varsó. 21: Közv. Salzburgból. Mozart-est.

Vasárnap, augusztus 18. Budapest: 9.00: Újsághírek, kozmetika. 10.00: Református intenzistület a Kálvin-téri templomból. 11.15: Görög katolikus intenzistület a Szegényház-téri templomból. 12.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 1. Massenet: Phaedra - megnyitó. 2. Turry Peregrin: A falu hőse - szimfonikus költemény. 3. Goda Gizella ének számai. 4. Mendelssohn: Hegedűverseny. 5. Mozart: Egy kis éji zene - szerenád. 15.30: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Fényes B., v. jószágkormányzó: „Szikjavítási talajművelés”. 16.00: Rádió Szabad Egyetem: 1. Régi magyar egyházi énekek. Előadja:

Molnár Imre dr. Zongorán kíséri: Kazacsay Tibor. 2. Jeszenszky Sándor dr. min. tanácsos: „Miért szép város Budapest?” 3. Régi magyar színházi énekek. Előadja: Molnár Imre dr. Zongorán kíséri: Kazacsay Tibor. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: kb. 17.15: A nemzetközi hatos vízipóltorna helyszíni közvetítés a Császárfürdőből. 18.30: A m. kir. 1. honvédegyalgezered zenekarának hangversenye az Angolparkból. Vezényel: Fricsay Richárd zenei igazgató. 19.50: A nemzetközi hatos vízipóltorna eredményei. Majd: Sport- és löversenyeredmények. 20.15: Színműelőadás a Studióból. Utána: kb. 22.30: Pontos időjelzés és időjárásjelentés. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

kok inkasszállását szigorítsák meg. A rendelet felhívja a pénzügyigazgatók figyelmét az államkassza szorult helyzetére és felhatalmazást ad, hogy olyan inkasszó-módszereket alkalmazzanak, amelyeket legjobbnak tartanak. Hangsúlyozza még ez a rendelet, hogy azokat a pénzügyi közegeket, akik az alóbehajtásokat forszírozzák, az előléptetések terén figyelembe veszik.

Legújabb amerikai terménybecslés. Newyorki jelentés szerint a legújabb hivatalos termésbecslés az összes gabonaműveknél kisebb eredményt ad, mint általában várták. Egészen feltűnő, hogy még téli búzánál is, ahol nem számítottak kisebb eredménnyel, ezidén a végleges eredmény 10 millió bushellel kevesebb, mint tavaly. Igen nagy a hiány nyári búzánál, amelyet 156 millió bushelre becsülnek, ami a tavalyi eredménnyel szemben 75 millió bushel csökkenésnek felel meg. Az ezidei tengertermést is 100 millió bushelnél kevesebbre becsülik, mint tavaly. Használó csökkenés mutatkozik árpánál, rozsnál és zabnál.

A newyorki állami bank váltókat vásárol össze. Newyorkból jelentik: A newyorki Federal Reserve Bank, az új-ságok hirasai szerint, a napokban nagymennyiségű bankváltót vásárolt össze az új 5 egyenlő százalékos fel-tételek mellett. Egy jelentős részét ezeknek a váltóknak saját számjára, a többi pedig külföldi fiókjai számára. Bankkörök az állami banknak ilyen nagymérvű váltóvásárlásait azzal hozzák összefüggésbe, hogy a szövetségi Reserve Bank újabb nagyobb európai tranzakciókat akar lekötni.

Angol munkaadók konferenciája. Londonból jelentik: A tegnapi napon a lanchashirei gyapotáru-gyárosok szövetsége, a vászonszövődök szindikátusa és a gyapjuszövők föderációja konferenciát tartottak, amelyen megtárgyalták azt a javaslatot, amelynek célja a bérkonfliktusok választott bírósági úton való elintézése. A szövögyárak hallani sem akarnak egy vegyes összetételű bíróságról. E konferencia eredményétől függ, vajjon a szövögyárban fennálló kizárás addig fog tartani, amíg valamelyik a két fél közül a körülmények nyomása alatt engedni lesz kénytelen.

Fizetésképtelenségek Csehszlovákiában. A kereskedelmi minisztérium legújabb jelentése szerint az elmúlt júliusban Csehszlovákiában 237 kényszer-egyezség folyt le, 118,5 millió passzívával és 62,6 millió aktívával. Júniusban 255 egyezség zajlott le, 1928 júliusában 156 egyezség történt 28,4 millió passzívával és 25,7 aktívával.

Izraelita tanítónő, kitűnő bizonyítványokkal, állást keres. „Tanító” Postrestante, Bicsád, Jud. Salmar.

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben - 400 lejjért kapható az Uj Kelet könyvoszt.-ban.

Reichenhalli utához új ársnót keres idősebb urinó, aki az ott tartózkodás alatt az együttakást is szvesen venné. Utazás 20-25-ike között. Sz ves, sürgős választ „Reichenhall” jelge alatt a kiadó továbbít.

Gyakornokok, ak k a német és román nyelvet irásban is bírják, felvétetnek. Ajánlók csak német és román nyelvű ajánlatokkal rendelkezhetnek. SAR Schenker & Társa szállítási vállalatnál Cluj, Cal. Regele Ferdinand 33 II. emelet.

Közgazdaság

A cukorválság

A két másik nagy világcikkkel, gyapottal és kávéval együtt, a cukor is már a háboru előtti időben mintaszere üzleti berendezkedésekkel bírt, amelynek a gyakran ellentétes érdekeket a világcikkárak kialakulásánál mégis szőhoz engedték jutni. De azért a cukoripart befolyásoló számos bonyolult kérdés egyidőben történt hatása sohasem volt oly erős, mint épen a jelen időpontban. Eleinte szó volt arról, miképen lehetséges a Brüsszelben megbeszélte terveket a való-ságban keresztülvinni, azután az amerikai cukortarifának a kérdését kellett rendezni, arra kellett továbbá törekedni, hogy Kuba cukorpolitikája e két kérdés-sel összhangba kerüljön, ami anyival inkább volt fontos, hiszen Kuba a világ legnagyobb cukortermelő állama. A brüsszeli tárgyalások előtt már Gēnben is folytak tárgyalások, de ezek nem tudtak végleges megoldást hozni, azonban a szóbanforgó kérdéseket tisztázták és a tárgyaláson résztvevő férfiak egymás hoz közelebb hozták és ezáltal más jó szolgálatokat teljesítettek.

Snowden vámterveinek a hatása alatt 39 fontra estek. Ennélfogva az angol kormányban beállott változás szükségessé tette az angol cukorproblémáknak más szempontból való megítélését. Csak arra kell gondolni, hogy a tavalyi budget terhére az angol finomítottknak engedélyezett kedvezmények milyen nagy kihatással voltak Csehszlovákiára, akkor meg lehet érteni, hogy a cukorvám-kérdés újabb rendezése milyen nagy kihatású lesz a jövőben.

Tavaly igen fontos volt az a kérdés, miképen lehetne a nagy készletfelesleg okozta nyomást több esztendőre megszüntetni olyanképen, hogy egyrészt a fogyasztás emelkedjék, másrészt a termelés csökkenjen. Ez évbén további probléma, miképen lehetne egyes országokban a már keresztülvitt belső rendezés utána nemzetközi megálapodások segítségével a könyörtelen nemzetközi verseny-harc kártékony kihatásait legalább kis mértékben csökkenteni. Azonban még be kell várni, vajjon a minden bizonytalannagyon eltérő gondolatok használható javaslatokká fognak sűrűsödni.

A nemzetközi cukorkérdés szempontjából az angol cukorvámpolitikának terv be vett változása már most is egészen bizonyossá teszi, hogy Anglia a jövőben is teljesen a maga útján fog haladni és hogy minden terv teljes kudarcra van ítélve, amely Angliát a nemzetközi megálapodásokban be akarja vonni.

Hasonló a helyzet Amerikában, ahol szintén igen nehéz lesz nemzetközi megálapodásokra jutni. Ha tehát az európai tárgyalások sikerrel is járnának, amelyek a termelés fokozásának a lassítására törekednek, ez a siker teljesen illuzó-riussá válik, akkor, ha az Egyesült Államok és tengerentúli birtokaik terhevett cukorvámemelés útján saját termeléseiket erősen fokozni tudják.

Az a kísérlet, hogy a túltermelés felé haladó fejlődést lassítsák, most az amerikai repacukoripartól indul ki, amely magát veszélyeztetve érzi és amelyet a kubai ipar is támogat. E tekintetben azonban igen fontos a Filippini-szigetek magatartása, amely jelenleg az Egyesült Államokba 500.000 tonna cukrot vihet be vámentesen, de amelynek magatartása az amerikai cukorvámemeléssel szemben még bizonytalan. Most a kubai és a Filippini-szigetek cukortermelése között folyik a harc az amerikai piacok meghódításáért. Kubának ezzel szemben megvannak a maga külön problémái s nagy kérdés, vajjon az augusztus elsején életbe lépett eladási iroda képes Kuba cukorfeleslegét elhelyezni.

Minden cukortermelőnek meg vannak a maga gondjai.

Tárgyilag minden bizonytalannal jelentőségű, hogy épen az a két ország, amely kiegyenlítési vámaival a régi brüsszeli konvenció államaitól a prémiumpolitikának az elhagyását kérészkolta, Anglia és Amerika, a jelen korban is önálló célokat követnek, mintha a többi országnak az általános válság következtében előidézett szanálási igyekezete nem is létezne. Angliára azt ez a megállapítás legalább is a kormányban beállott változásig. Azóta ugyan a lelépett kormány gyarmatiügyi minisztere által a gyarmatoknak ígért további vámkedvezményezés helyébe az új pénzügyi kancellár, Snowden arra vonatkozólag tett ígéretet, hogy a kedvezményes vámkokat alkalomadtán leszállítja, illetőleg hatályon kívül helyezni. Azonban e tekintetben az új kormánytól tavasz-előtt aligha lehet konkrét munkát várni, mert az új budget tárgyalására csak tavasszal kerül sor. Az angol finomított azonban már most törekednek arra, hogy szerződéses záradékokkal már most védjék magukat arra az esetre, ha netalán a kedvezményezett vámkok tekintetében hirtelen változás állna be.

Az új italméresi törvény tönkreteszi a falusi kereszmárosokat. A brassói kereskedelmi és iparkamara területéhez tartozó vendéglősök, kávéosk és szállodások egyesülete a közeli napokban ülés tartott. A panaszok és viták során az a felfogás alakult ki, hogy a leg-utóbb kiadott italméresi engedélyeknek több mint 50 százaléka az illetékes ellenőrző közegek megvesztegetése útján illegális úton került az engedély tulajdonosainak kezébe. Általában megálapították, hogy az italméresi törvény tönkreteszi a falusi kereszmárosokat. A gyűlés elhatározta, hogy memorandum-mal fordul a kormányhoz.

Ismét szigorították az adóbehajtást. A pénzügyminiszter körrendeletben utasította az összes pénzügyigazgatóságot, hogy az adók behajtását és a hátralé-

A helyzetre mindenesetre jellemző, hogy a legnagyobb angol cukorkereskedelmi cég, Tate and Lyle Stól részvényei, amelyek már 52 font sterlینگen állottak,

ZI

műsora: Premier! Amort a tengerész, p tengeri felvéte, George O'Brien es legjelesebb művé, jabb Ufa Journal, a fellép Brusco es tancspár, szar-

MOZGÓ

Amor hajója. Szerész életből, gyökkel. Főszereplők: se Moran, Amerika. Előjáték: A le-előadások kereté-s tanácsamokkál tró olasz táncspár nor hajója. Főze-n és Luise Moran. Ufa Journal. Az elő-szenzációs tánc- (reola világhírű

posháza udvarán

este 9 óraker: tt (Amerika Patt léghajósok. (Wings en még: Wallace alrengő kacagás. A elsőrangú kísérő lehet donányezni.

t raktáron levő kalapokat fel-teszállított ban árusít az ói kalapüzlet Cluj, R. Ferd. 8. halás, alakítása, tisztítása készülnek.

PICSNE

gyobbitva torga 19. hó házikonyha

eny, dt, alan,

sbán szenvedők, zánálják a

S-féle

likör

mbert a felsorolt vérséjtek képző-3, a test meg-rb-A legjobb hizáló t fozva bevétele g ára 95 lej. Egy erendelhető pos-DES gyógy-da Eminescu 21. em lesz számítva

JAZOMIR

Egy hős pacifista története

Irtá: ALEX SLANK

(85)

Hajnal volt, de a sajtóirodában ott felejtették magukat a játék mellett néhányan, Noldi is, aki a hajnali transzportban valami különös szenciát szimatolt. Amikor a csirkefogók és éjjeli nők, az írók és zurnalisták együttesét megpillantotta, a maliciózus ember harsogó kacagásban tört ki. Lehet hogy a jó kedvét a kártyanyereség is megpermetezte, azonban, amikor engem meglátott, nevetése megdermedt a hosszú sovány arcán.

„Nos uraim, így néz hát ki az a konstruktív szellem, amivel olyan nagyra vannak? Gratulálók!”

Az inspekciónak vezetője, egy ismerős kapitány előtt szidott össze. Nem is tudok számot adni magamnak, hogyan történt, bizonyára az ital és az átlumpolt éjszaka tette velem azt a bolondot, hogy oda kiáltottam Noldi felé.

„Maga csak hallgasson. Azt hiszi, magától fogok tanulni destruktívot! Ide nézzen, mit hordok én talizmánul magamnál!”

Kirántottam belső zsebemből annak a forradalmi szövegnek a nyomdai levonátát, amit együtt szövegeztünk meg Felbár Józseffel.

Noldi megnézte, a rendőrtiszt is. A többieket nem érdekelte a dolog. Ültek a padon és szundítottak. A kapitány csóválta a fejét.

„Ez baj!”
A többieket rövidesen leigazoltatta és hazaküldte őket. Egy nő, két stricit és engem ott tartott. Nem tett különbséget velem, beküldött az őrzetesk nagy szobájába, tetvek és poloskák közé.

Valamelyik estélyben — Noldi gondolkodott róla — néhány sorban megjelent, hogy az éjszaka egy kompánia botrányt csinált a Ferenc József-híd előtt, előállították őket, közöttük egy újságíró, akinél lázító röpcedulákat találtak.

Felbár József, Jánosi Domokos és Irma délután tudták meg az esetemet és uzsonnára már friss kalácsot kaptam. Virágosokrot is. A szerkesztőségemből irást kaptam. Ubud írása volt.

„Hogy lehetett ilyen ügyetlen!”
Mindössze ez a pár szó állott rajta. Visszaültem neki, hívja fel a „Szent Buzahintót” és küldje hozzám Eleket. Az ügyem tiszta, senkivel nem konspirálok, a röpcedulák akaratomon kívül jutottak hozzám.

Közben a padon aludtam egy kicsit és a mámor kiszállott a fejemből.

Mig Elek jött, engem az emeletre kísérték a hatvannégyes szobába. Itt már várt reám a lyukasított füllű. Kicsi asztalán csendéjét hevert: boxer, gummitob, és egy szerszám a körnök megdolgozására.

Nyugodt és elszánt voltam. Feltettem magamban, hogy most azután itt az alkalom, hogy forradalmiságomat, akár magam előtt belbizonyítsam.

Ez a füllönyök-ember keveréke volt a szomorúságnak és gonoszságnak. Fekete szemében ősi nyomor és vadság nyomai imbolyogtak, pislogott, mint egy patkány és a pofacsontjai kihégyeződtek.

„Nézze doktor ur, szép szóval kérem, mondja el nekem pontosan, kivel áll összeköttetésben? Kik bízták meg magát, hogy a magyar sajtóról információkat küldjön az oroszoknak?”

Első pillanatban azt hittem, el vagyok árulva és hogy a rendőrségen már mindent tudtak felőlem. Valami szerencsés sugalmazás azonban azt diktálta, hogy bizonyára az újságírók feltevéseit kopirozza ez a csunya ember. Folyton a jobb-fülét néztem.

Eles szögben csucosodott ez a füll és a hegyén a lyuk, körülötte piros forradás Ragyás glória.

Ez folyton arra emlékeztetett, hogy úgy kell beszélnem vele, mint szigorú urnak a rossz cseléddel. Ebből is higgye, hogy nem vagyok nemes értelemben vett

szociálista, hanem kemény forradalmi típus.

„Hallja Klepancz! Én magával nem akarok sokat diskurálni, csak annyit mondok, hat-hét hónap, legfeljebb egy év és jövőnk mi! Maga egy évig akar élni úgy-e, bizonyára azon tud is. Hát akkor ajánlom, legyen már most a mi emberünk, mert szükségünk lesz erős kezekre, bár az erős kezű fiukban már épen bőségben vagyunk. De nálunk, jegyezze meg magának, csak előző érdemek alapján lehet visszamaradni a rendőrségen!”

„Aljati vonásai megnyíháltak. Az idült alkoholisták torz könyörgése játszott a szája körül.”

„Nagyságos ur, teljes diszkrécióért ese dezem.”

„Politikai terroristák vagyunk! Tudnia kell, hogy mi vagyunk a világ legjobb taktikusai. Mi tudunk a legjobban hallgatni!”

Önérettel mondtam ezt, cézári nyugalommal.

„Tessék már mondani, mi lesz a Rűcsky tanácsos urral?”

Rűcsky tanácsos ur a politikai osztály vezetője volt, akire nagyon haragudtak a detektívek, mert egy-egy helytelen információért képes volt évekig gyűlölködni sőt állásukból is kitenni az embereket. Rűcsky ur az a hivatalnok volt, aki határidőre dolgozott. Ha azt mondta, hogy négy órán belül pontos információ kell arról, hogy mit ebédelt a hollandi konzul azt az információt be kellett szerezni a föld alól is. Ha meg akarta tudni, hogy a magas gróf kit fogadott három nappal azelőtt belvárosi kastélyában, arra hat óras határidőt adott az emberének. Bűnügyek kinyomozását nem vették olyan szigorúan természetesen, mint azt, hogy az ellenzék mit csinál, mit szól, mit érez, mit gondol. Maga a főkapitány is erre volt beállítva: a mániszterelnök rendíthetetlen pártive és bizalmasa volt. Gondolkoztam pár pillanattig.

„Rűcskyvel nem tudom mi lesz. Vagy kényszermunkára küldik, vagy felkötetik. Majd elvállik!”

Csunya szemre felderült.
„Mondja, nagyságos ur, mit referáljak én erről a kihallgatásról?”

„Azt fogja mondani, hogy én váltig az ártatlanságomat hangoztattam. Azt vallottam, hogy a röpcedulákat azért tartottam magamnál, mert egy konstruktív lapnak szüksége van, hogy ismerje a destruktívek akcióit. Nekem semmi más közöm a destruktívekhez!”

„De nagyságos ur, nekem megbízatásom van, hogy magából kihuzzam az igazat, akár gummitobbal is. Tessék mondani, nem baj, ha azt mondom, hogy adtam uraságodnak két pontot? Uri vádoltak rendszerint kapnak nálam, de ezt senki sem tudja meg. Röstellik elmondani!”

„Nyugodtan mondhatja!”

Ezzel vége lett a hivatalos eljárásnak. Még megmondottam neki, hogy a rendőrségen történő bizalmas intézkedéseket velem kell közölnie. Bárhol meglehet, nem fog feltűnni. Én megint visszamegyek a konzervatív urakhoz. Visszavesznek. Elvégre nem vagyok zsidó.

Klepanca nagyon félt: a vadak csufgyávaságával. Kért, ne szóljak nekik, ments isten, hogy idő előtt valami kitudódjék.

„Csak figyelmeztetem, hogy mi — mondtam — százszorta szigorubbak vagyunk Rűcsky urnál és olyan a szimatunk, hogy a párisi rendőrség is tőlünk tanulhat!”

„Alászolgája, nagyságos ur, alászolgája!”

A kezét nem merte nyújtani. Így vonultam ki a hatvannégyesből.

Mire lejöttem, már Elek ott volt beszélhettem vele.

(Folyt. következik.)

Máramaroszigeti intelligens zsidó nricsalád középiskolába járó két flu-vagy leánygyermektel teljes ellátásra elvállal. — Cím: Freund órászület, Sighet.

Pályázat

A marosludasi orth. izr. hitközség az ujonnan felépített és felszerelt huscsarnok kóserhus kimérési jogra pályázatot hirdet. A kimérési jogért csupán a fogyasztott hus után megállapított mérsékelt díj fizetendő. Részletes feltételek a hitk. előjáróságtól megtudhatók. Ajánlatok sürgősen benyújtandók a fenti hitk. előjárósághoz.

Luduş, 1929. aug. 12.

A hitk. előjárósága.

Utazók! BERKOVICSNE ארמ כשר

vendéglője megnagyobbítva

Oradea, Str. Nicolai Iorga 19.

Zöldfa-a. Mérsékelt árak. Kitűnő házikonyha

Charité-szanatórium

Cluj-Kolozsvár, Strada Regală (Majális-utca) 12/a. szám. Telefon: 600.

Sebészet, belgyógyászat, szülészeti, (külön szülészobával és gyermekágyas osztállyal), nőgyógyászat, urológia, orthopédia, szemészet, fülészet, orvosi gégyógyászat stb. legjelebb speciálista orvosok vezetése alatt. — Külön aseptikus és septikus műtőtermek. — Legmodernebb elvek szerint vezetett fürdő- és fogóházak. — Cukor-, vese- és anyagforgalmi megbetegedések diétás kezelése. Diétás étkezések. Gyógyfürdők. Villamos gyógykezelések. — Röntgen-gyógy-mód és vizsgálatok. Vegyi és bakteriológiai vizsgálatok. — Bejáró betegeknek gyógyfürdők, villamos kezelések, Röntgen stb. vizsgálatok. — Elsőrendű ápolás. Mérsékelt árak. Igazgató főorvos:

Prof. Dr. Steiner Pál

Bányabükki üdülő nyaralás.

Feltétlen nyugalom, portmentes levegő szőlő védett parkban. Elsőrendű hűvös elhatás. Telen, nyáron nyitva. Clujtól 14 km. a tordai autóbussz megállónál, gróf Teleky-féle kurján. Levél cím: Moldován és Kovács címén Fésűs György részére Cluj, Strada Regina Maria 20.

Tökéletes

magyar-német lexikon

a most megjelent új kiadása

magyar-német és német-magyar nagy

Kelemen Szótár

1924 oldal, 932.420 sor. Egymillió német és magyar szó, fogalom, szak kifejezés, tehát egyedülálló magyar könyvtáriás. Félbörkötés. 3500 lei részletárban, 300 leles havi részletre. A szelvényt tessék kivágni, kitölteni, beküldeni.

T. UJ KELET könyvosztálya Cluj-Kolozsvár.

Kérem a „Nagy Kelemen”-t 3500 lei részletárban a Lepage részletosztály utján 500 lei utánvétellel 300 leles részletre, ha nem, az egész esedékes. — Kérem 3000 lei készpénzárban.

Név: _____

Cím: _____

Most jelent meg

Autó kézikönyv

Irtá: WEINER EMIL

Az „Autó Kézikönyv” két részre oszlik:

Első része

az előismereteket tartalmazza (mechanika, elek omosság, stb.) azok számára, akik ezeket nélkülözik, vagy ismereteket felőhajítják újitan. Ezek az előismeretek az automobill szerkezetének és működésének megértéséhez nélkülözhetetlenek, viszont ezek segítségével e könyvet a laikus is könnyen megértheti

A második rész

az autó szerkezetének, kezelésének és vezetésének ismertetésével foglalkozik, az érthetőség követelte részletességgel, amit szemléltetőleg segítenek elő a nagyszerű kivitelű ábrák.

Az AUTO KÉZIKÖNYV a nagyközönség számára van írva és a kezdősoffortól a más szakmában működő mérnökig mindenki élvezettel és tanulsággal olvashatja.

520 ábra

610 oldal

Árá füzve 510